

Alp(LK)2637

Stepaitis Laima 10-1-95
2307 E. Sherwood Road
Arlington Heights IL 60004

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

1995, nr. 1-9, 15-16,
19-23, 25-31, 33-47

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX JANUARY - SAUSIO 12, 1995 Nr. 1

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

1991 m. SAUSIO 13 d., GINDAMI LIETUVOS LAISVĘ, ŽUVO:

Loreta ASANAVIČIŪTĖ, g. 1967 m.
Virginijus DRUSKIS, g. 1969 m.
Darius GERBUTAVIČIUS, g. 1973 m.
Rolandas JANKAUSKAS, g. 1969 m.
Rimantas JUKNEVIČIUS, g. 1966 m.
Alvydas KANAPINSKAS, g. 1952 m.
Algimantas KAVOLIUKAS, g. 1939 m.
Vytautas KONCEVIČIUS, g. 1941 m.
Vidas MACIULEVIČIUS, g. 1966 m.
Titas MASIULIS, g. 1962 m.
Alvydas MATULKA, g. 1960 m.
Apolinaras POVILAITIS, g. 1937 m.
Ignas ŠIMULIONIS, g. 1973 m.
Vytautas VAITKUS, g. 1943 m.

...KAM NUSVIRO GALVA,
TAM DANGAUS ANGELAI
VAINIKĄ IŠ DEIMANTŲ PINA.

GYVENSIME IR KOVOSIME

Prieš daugelį metų čia stovėjo didžiojo kunigaikščio Vytauto karstas. Dabar čia guli mūsų vaikai, ir mes apraudam jų žūtį, suprasdami, kad jie jau priklauso istorijai, kad jie dabar šildosi sužvarbusias rankas prie Amžinosios ugnies kartu su didžiaisiais mūsų tautos vyrais. Lietuva pasilenkia prie jų ir užkloja juos amžina laisve. Tai pirmieji tikrai laisvi Respublikos piliečiai ir pirmosios mūsų Nepriklausomybės aukos. Pasaulis mato – pasiekta smurto ir žiaurumo viršūnė: nužudyti, tankų vikšrais sutraiškyti beginkliai žmonės, kurie niekam negrasino, niekam nekėlė jokio pavojaus. Savo rankomis jie laikė apglėbė ne svetimą, ne užgrobtą, o SAVO žemę, jų akys buvo pakeltos į SAVO dangų, o į automatų šūvius jie atsakė skanduodami: Lietuva! Jie ir krito su šiuo žodžiu lūpose, nunešdami jį prie Dievo kojų. Nedidelė Lietuva šiomis dienomis vėl tapo didelė. Ją iškėlė ir išaukštino žuvusiųjų didvyriškumas, dvasios tvirtybė, laisvės meilė. O Lietuva iškelia ir išaukština savo gynėjus, dar syki patvirtindama, kad nemirtingumą ir amžiną šlovę suteikia tikrai Tėvynė.

Ne keršto šaukiasi mūsų širdys. Teisingumo šaukiasi, jeigu jis dar yra šiame pasaulyje. Žmogiškumo, jeigu jis dar visiškai nesutryptas. Tegu žino Nepriklausomybės priešai, kad savo tikėjime ir kovoje mes dar labiau sutvirtėjome, nes mūsų žuvusieji niekada neapleidžia mūsų, jie pasilieka kartu su mumis, jie paremia ne tik mus, jie paremia laisvę, teisingumą, demokratiją, visuotinius tiesos ir humanizmo principus. Sakau, kokie mes stiprūs, kai mano ranka tavo rankoje, o tavo ranka – jo rankoje. Šitoje visą Lietuvą apkabinusioje rankų grandinėje amžinai jausime ir jų, žuvusiųjų, rankas, jie stovės kartu su mumis, kaip tą sausio 13-osios naktį, prieš tankus ir automatus, prieš tam-są ir smurtą, prieš begėdišką melą ir šmeižtą.

Mūsų Nepriklausomybės augalas gausiai palaistytas šventu jos gynėjų krauju. Amžinam gyvenimui ant Lietuvos patekėjo jų širdys. Gyvensime ir kovosime jų šviesoje.

Justinas Marcinkevičius.
(Lietuva 1991.01.13)



Sausio 13-tosios aukų laidotuvių Vilniuje. Katedros aikštėje paskutinam atsisveikinimui išrikiuoti karstai su žuvusiųjų didvyrių palaikais.
Nuotr. iš knygos "Lietuva 1991.01.13"

MES BUVOME, MES ESAME, MES BŪSIME!

Mes čia, prie Baltijos jūros ir Nemuno, kelio į Vakarus ir Rytus kryžkelėje, nuo X tūkstantmečio prieš Kristų, o mūsų senos – baltų – giminės vietovardžiai dar ir šandien gyvi ne tik prie Nemuno, bet ir prie Dnepro bei Maskvos. Kaip gyva ir archaiškiausia iš visų indoeuropiečių kalbų, mūsų kalba – sanskrito sesė, kaip gyvas ir mūsų folkloras, mūsų tradicijos, papročiai, mūsų esmė ir dvasia.

Mes gynėme Europą nuo totorių-mongolų ordų, mes šimtmečius buvome neįveikiama kliūtis į Rytus besiveržiantiems kryžiuočiams. Mes turėjome savo galingą valstybę, pažangius savo įstatymus, Didžiuosius pasauliui žinomus savo kunigaikščius.

Karų, marų išsekintą mūsų valstybę, jos teritoriją 1772, 1793, 1795 metais išsidalijo kiti. 1795, 1830 – 1831, 1864 – 1864 metų sukilimai, masinė Lietuvos žmonių emigracija į Europos ir Amerikos šalis, polonizacija, rusifikacija... Mums draudė net spaudą lotyniškais rašmenimis. Ar yra pasaulyje kita tokia šalis, kurios valstiečiai į Tėvynę kontrabanda gabeno knygas gimtąja kalba, nors žinojo, kad už tai laukia katanga Sibire?

1918 m. vasario 16 d. paskelbusią Nepriklausomybę, pasaulio pripažintą pilnateise TS nare, Lietuvą po gėdingojo Molotovo – Ribentropo pakto 1940.06.15 okupavo ir aneksavo Tarybų Sąjunga. Beveik 50 metų fizinės ir dvasinės vergijos – genocido! Dėl masinių deportacijų, emigracijos, repatriacijos į Vakarus, visą dešimtmetį trukusio ginkluoto pasipriešinimo Lietuva vien tik 1944 – 1959 m. neteko 850 000 gyventojų. O mūsų šiandien vos 3 milijonai...

Tą ankstų Kruvinąjį sekmadienio rytą (1991.01.13), kaip ir šimtą tūkstantiniuose Sąjūdžio mitinguose ar milijoniniame Baltijos kelyje, mes beginkliai stovėjome susikibę rankomis, giedojome savo giesmes ir, atsakydami į XX amžiaus barbarų tankų bei automatų šūvius, skandavome savo Tėvynės vardą – Lietuvai!

Teisėtai išrinktas mūsų parlamentas 1990 m. kovo 11 d. paskelbė Nepriklausomos Lietuvos valstybės testinumą. 1991 m. vasario 9 dieną iš 2 247 810 prie balsavimo urnų atėjusių (84,74%) Lietuvos žmonių 2 028 339 pasakė: "Norime, kad Lietuvos valstybė būtų nepriklausoma demokratinė Respublika".

Mes buvome, mes esame, mes būsim!

(Lietuva 1991.01.13)



Atminimo kryžius sausio 13-tosios aukoms, Antakalnio kapinėse, Vilniuje, pastatytas žuvusiųjų laidotuvių dieną.

R. Požerskio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **RESPUBLIKOS PREZIDENTUI, ATRODO, JAU LENGVIAU KALBĖTIS SU OPONENTAIS.** Antradienį Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su Seimo frakcijų vadovais. Svarstytos kandidatų į Generalinio prokuroro pavaduotojus personalijos bei Rusijos karinio tranzito per Lietuvos teritoriją problema.

Tai eiliniai klausimai, dėl kurių Algirdas Brazauskas ir anksčiau tardavosi su Seimo frakcijų lyderiais. Tačiau kiekvienas toks pasitarimas baigdavosi beveik skandalingai. Seimo dešiniųjų frakcijų lyderiai kategoriškai nesutikdavo su Prezidento pasiūlymais, dažniausiai atsakydavo juos svarstyti. Paskutinio tokio pasitarimo metu gruodžio mėnesį iš jo demonstratyviai išėjo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis ir dar keli frakcijų vadovai.

Antradienio pasitarimas, jo dalyvių nuomone, vyko labai dalykiškai. Algirdas Brazauskas paaiškino, kodėl jis nutarė Generalinio prokuroro pavaduotojais paskirti buvusį Generalinį prokurorą Artūrą Paulauską, buvusį Aukščiausiojo Teismo pirmininko pavaduotoją Aristidą Pėstininką ir dabartinį Generalinio prokuroro pavaduotoją Petrą Babraitį. Seimo frakcijų vadovus patenkino Prezidento paaiškinimai.

Pokalbis dėl Rusijos karinio tranzito, pasak Seimo frakcijų vadovų, taip pat buvo dalykiškas, nors, pagal džentelmenišką susitarimą, nutarta jo esmės neatskleisti. Iš neoficialių šaltinių žinoma tik tai, kad Algirdas Brazauskas patvirtino nepasirašysiąs su Rusija sutarties dėl karinių ir pavojingų krovinių pervežimo per Lietuvą. Tačiau, sakė jis, Lietuvos taisyklės dėl jų pervežimo galioja, jos labai griežtos, atitinka tarptautinius standartus. Rusija, jeigu norės gabenti savo krovinius, privalės jų laikyti.

Seimo frakcijų vadovai pokalbiuose su žurnalistais sakė, jog konstruktyvus dialogas su Prezidentu pagaliau prasidėjo.

• **LIETUVA IR DIDŽIOJI BRITANIJA PASIKEITĖ KOMPLIMENTAIS. TAČIAU NE TIKTAI JAIS.** Sausio 3 dieną Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės nepaprastojo ir įgaliotojo ambasadoriaus Lietuvoje Thomas Townley Macan skiriamuosius raštus.

Juos įteikdamas, naujasis ambasadorius, be kita ko, pasakė:

– Pokyčiai, įvykę rytinėje Europos dalyje nuo 1980-ųjų metų pabaigos iki 1990-ųjų pradžios, neabejotinai žymi svarbiausius šio amžiaus pabaigos įvykius. Lietuvos, kaip lyderės, vaidmuo šiuose įvykiuose leidžia jums teisėtai tuo didžiuotis. Tai vaidmuo, kuriuo labai žavimasi ne tik Didžiojoje Britanijoje, bet ir kitose šalyse. Tokios šalys, kaip Lietuva, visada bus sūkurio viduryje, ir man malonu žinoti, kad ant vairakočio yra kolegos buriuotojo ranka. (Algirdas Brazauskas nuo jaunystės iki dabar kultivuoja buriavimo sportą – ELTA). Didžioji Britanija yra laiminga, galėdama padėti ten, kur jums atrodo tai naudinga. Pavyzdžiui, derybose dėl tranzito su Rusija. Jeigu manote, kad galime padėti daugiau šioje srityje, tikiuosi, kad nedelsite ir kreipsitės.

Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas pažymėjo, kad santykiai tarp Lietuvos ir Didžiosios Britanijos yra tradiciškai draugiški ir intensyvūs. Didžioji Britanija, pasakė jis, nuolat rėmė mūsų šalies kovą už laisvę. Mes dėkingi už tai jūsų valstybei.

Vienas pirmųjų mano, kaip Lietuvos Respublikos Prezidento, vizitų buvo į Didžiąją Britaniją, pasakė Algirdas Brazauskas. Prieš pusę metų įvyko pirmasis istorijoje Didžiosios Britanijos Ministro Pirmininko vizitas į Vilnių. Apsikeitimas aukšto lygio vizitais davė naują impulsą mūsų šalių santykiams plėtoti.

Didžioji Britanija yra viena didžiausių užsienio investuotojų Lietuvoje. Malonu pabrėžti, sakė Algirdas Brazauskas, kad jos firmų investicijos sudaro beveik ketvirtadalį visų užsienio investicijų. Tai – tiesioginė parama mums plėtojant rinkos ekonomiką įtvirtinant demokratiją ir stiprinant mūsų šalies nepriklausomybę. Tikiuosi, kad Jūsų darbo Lietuvoje metu mūsų valstybė dar labiau suartės su Europos sąjunga, kad sustiprės saugumas ne tik regione, bet ir visoje Europoje, kad Baltijos valstybės taps pilnateisėmis Europos šeimos narėmis. Įgyvendindami šiuos tikslus, mes tikimės Didžiosios Britanijos paramos, pasakė Algirdas Brazauskas.

• **BALTARUSIJOS AMBASADORIUS APIE SANTYKIUS SU LIETUVA.** Baltarusijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Jevgenijus Voitovičius interviu Belinform spaudos agentūros korespondentui sakė, kad Baltarusijos ministerijos ir žinybos ruošia dokumentus pirmajam oficialiam prezidentų Algirdo Brazausko ir Aleksandro Lukašenkos susitikimui. Jame turėtų būti pasirašyta politinė sutartis, kuri taps geru pagrindu ištisam paketui ekonominių susitarimų: dėl didžiausio palankumo režimo prekyboje įvedimo, dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos, dėl pajamų ir turto dvigubo apmokestinimo išvengimo. Ambasadorius tikisi, jog iki to laiko bus parengta ir sutartis dėl valstybinės sienos tarp Baltarusijos ir Lietuvos.

Lietuvos ir Baltarusijos Prezidentu susitikimas, neoficialiais duomenimis, turėtų įvykti šį mėnesį.

Kas ta Čėčėnija?

Rusijos naujosios imperijos sąrašė yra ir šiek tiek daugiau milijono gyventojų turinti Čėčėnija, kurios pietinė dalis remiasi į Kaukazo kalnus, už kurių prasideda Gruzija. Rytuose–Kaspijos jūra, o šiaurėje prasideda derlingos Kubanės žemės. Čėčėnai yra musulmonai, labai karingi, kieti, neatlaidūs žmonės, kurie, sakoma, nenkenčia rusų ir jų priespaudos. Naujoji, dar prezidento Gorbaciovo sugalvota, "nepriklausomų valstybių sandrauga" gali pradėti byrėti, sekdamas šios nedidelės Čėčėnijos pavyzdžiu. Kai Rusijos prezi-

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

dentas įsakė kariuomenei užimti Čėčėniją, tuoj suvažiavo kaimyninių šalių atstovai, pasivadinę "Kaukazo liaudies kongresu" ir pasmerkė rusų invaziją. Tarp suvažiavusių buvo ir ištikimieji Maskvos imperijos saugotojai ir kovotojai kazokai. Maskvoje daugelis politinių partijų pasmerkė Jelcino įsakymą pradėti karo žygį, tas įsakymas pademonstravo ir naują, pavojingą rusų demokratijai karininkų polinkį kistis į politiką.

Kartu J. Vaitovičius pažymėjo, jog ir Lietuvoje, ir Baltarusijoje yra radikalai nusiteikusių politikų, kurie norėtų paaštrinti dvišalius santykius, susikrauti iš to politinį kapitalą. Anot ambasatoriaus, kai kurie mokslininkai ir politikai visiškai skirtingai vertina istorinius įvykius, nustato mūsų tautų etnines ribas, interpretuoja vieną ar kitą tarptautinę sutartį.

• **BAIGTAS TARDYMAS ŠALČININKŲ KOMUNISTŲ BYLOJE.** Lietuvos Generalinė prokuratūra baigė tirti bylą dėl Šalčininkų rajono prezidiumo antivalstybinės veiklos 1990-1991 metais. Septynių kaltinamųjų byla, praneša "Respublikos" dienraštis, bus atiduota teismui vasario pradžioje.

Generalinės prokuratūros Valstybinių nusikaltimų tyrimo skyriaus tardytojas G. Plioplys, pasak "Respublikos", atsisakė įvardinti visus kaltinamuosius, nes jie nesuimti, gyvena ir dirba Vilniaus bei Šalčininkų rajonuose. Jis tikai priminė, jog vis dar ieškoma trijų po 1991 metų rugpjūčio pučo iš Lietuvos pabėgusių buvusio Šalčininkų rajono tarybos pirmininko Česlovo Visockio, jo pavaduotojo Adomo Monkevičiaus ir rajono karinio komisaro Jevgenijaus Katumovo.

Visi septyni buvę Šalčininkų gyventojai, praneša dienraštis, apkaltinti kenkimu Lietuvos valstybei bei antivalstybinių organizacijų kūrimu ir aktyviu dalyvavimu jų veikloje. Kaltinamiesiems buvusiems Lietuvos Komunistų partijos, veikusiai SSKP sudėtyje, veikėjams, – inkriminuojami tie Šalčininkų rajono tarybos ir jos prezidiumo veiksmai, kai buvo priimti ir vykdomi antikonstituciniai sprendimai. Tardytojo G. Plioplio teigimu, tai – rajono tarybos 1990 metų gegužės 15-sios sprendimas dėl to, kad Šalčininkų rajone galioja tik Lietuvos SSR ir SSRS Konstitucijos, jaunuolių šaukimo tarnauti SSRS ginkluotose pajėguose organizavimas bei kiti antikonstituciniai veiksmai.

• **KONFISKUOTAS URANAS GALĖJO BŪTI ATOMINĖS ELEKTRINĖS KURAS.** Ekspertai patvirtino, kad gruodžio viduryje iš dviejų kauniečių atimtas radioaktyvus uranas galėjo būti naudojamas kaip kuras atominei elektrinei. Kauniečius, kurių pavardės neskelbiamos, bei jų tarpininką iš Vilniaus sulaikė Valstybės saugumo departamento darbuotojai. Prekeiviai siūlė įsigyti 8 kilogramus šios medžiagos.

Tyrimas neatmeta versijos, jog konfiskuotasis uranas gali būti susijęs su prieš dvejus metus iš Ignalinos atominės elektrinės dingusia kuro kasete, kurioje buvo apie 100 kilogramų šios radioaktyvios medžiagos. Pagal kitą versiją konfiskuotasis uranas gali būti pavogtas iš Rusijos atominų jėgainių arba gamyklų.

Tokio įsodrinimo uranas (U-238) yra tinkamas naudoti sovietiniuose RBMK tipo reaktoriuose. Elektrinės su RBMK tipo reaktoriais veikia Ignalinoje, Černobylyje, Kurske ir Sankt Peterburge.

Sulaikytiesiems urano prekeiviams, kurie, kaip manoma, tėra tik tarpininkai, pareikšti kaltinimai dėl neteisėto radioaktyviųjų medžiagų įsigijimo, laikymo ir perpardavimo. Už tai jie gali būti nubausti iki 5 metų kalėti.

• **LIETUVOS DARBO RINKA: OFICIALIOJI STATISTIKA.** Lietuvos darbo biržos duomenimis, per praėjusius metus į šalies teritorines darbo biržas iš viso kreipėsi 132 486 ieškantys darbo nedirbantys piliečiai, iš kurių bedarbio statusas buvo suteiktas 45 261 asmeniui.

Sausio 1 dieną Lietuvoje buvo oficialiai užregistruota 77 960 nedirbančių, darbo ieškančių piliečių.

Baigiantis metams miestuose nedirbo 33 972, rajonuose – 43 988 žmonės. Moterys sudarė 52,8 procentus, o darbininkai – 73,5 procentus visų nedirbančiųjų.

Šalyje toliau augo nedarbo lygis – nuo 3,5 procentų gruodžio 1 dienai iki 3,7 procentų sausio 1-ąją. Miestuose šių metų pradžioje nedirbo 2,8 procentų, rajonuose – 4,9 procentų ekonomiškai aktyvių šalies gyventojų.

Sausio 1-ąją Lietuvoje buvo užregistruotos 2 478 laisvos darbo vietos, iš kurių 1 622 – darbininkams.

ELTA (B.B.) – 000

Buvusioje Sovietų Sąjungoje, kai viskas buvo tvarkinga politbiuro, įsakymas, atėjęs iš gen. sekretoriaus įstaigos karininkams buvo šventas ir vykdomas be jokių komentarų. Dabar, išgirdę įsakymą okupuoti Čėčėniją, tuoj protestus pareiškė du krašto apsaugos viceministrai: gen. Georgij Kondratjev ir gen. Boris Gromov, kuris dar pridėjo, kad jis įsijungs į motinų, kurių vaikai siunčiami į Čėčėniją kovoti, demonstracijas. Generolas daug žino apie metalinius karstus, grįžtančius iš Afganistano karo į gimtuosius miestus, nes jis buvo vyriausias rusų kariuomenės vadas Afganistano mūšiuose.

Jelcino nutarimas jėga numalšinti nepriklausomybės trokštančius Čėčėnus iššaukė daugiau protestų. Iš pareigų pasitraukė Kantemiro divizijos vadas. Garsus 14-tos armijos vadas Alexander Lebedev, vadovavęs Moldovos suskaldymui ir Transdrieprijos regiono įsteigimui, viešai pasmerkė Jelcino politiką Čėčėnijoje. Lebedevui pritarė kariuomenės vadas gen. Vladimir Semionov ir karo aviacijos vadas gen. Piotr Deinikin.

Prezidentas Jelcinas daug skolingas gynybos ministrui gen. Pavel Gračev, 45 metų amžiaus parašiutininkui, tačiau, stebėtojų nuomone, jam teks jį pakeisti. Ministrą puola ne tik parlamento nariai, bet ir rusų spauda, o dar svarbiau, jį kritikuoja kiti svarbūs Rusijos generolai. Spaudoje kartojami kaltinimai dėl korupcijos, kariuomenės turto pardavinėjimo ir dabar dėl įvykių Čėčėnijoje. Konflikto pradžioje ministras gen. Gračev nudaivė nieko nežinąs apie Čėčėnijos bombardavimus ir invaziją. Vėliau paaiškėjo, kad jis buvo visų planų autorius, tik rusams nepavyko pakeisti Čėčėnijos prezidento, irgi buv. sovietų karo aviacijos generolo Džokar Dudajevo. Jį bandę suimti rusų kariai, patys buvo suimti.

TRUMPAI

• Europos Sąjungos ir JAV ministrai nutarė, kol kas, neištraukti Jungtinių Tautų kariuomenės iš buvusios Jugoslavijos, tačiau NATO štabe jau užbaigti planai, kaip bus vykdomas atitraukimo planas, jei jo prireiktų. Šiuo metu buvusioje Jugoslavijoje yra 23,600 JT kareivių. Prancūzija turi 3,611; Britanija, – 3,284; Pakistanas – 3,017; Olandija – 1,615; Malazija – 1,543; Turkija – 1,460; Ispanija – 1,269; Bengalija – 1,229 (Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusui metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusui metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KĄ ŽADA MUMS NAUJI METAI?

Juozas Žygas

Belaukiant Naujųjų Metų, įvairūs spėjimai, aiškinimai ir šarlatanai spėlioja, ką Naujieji Metai duos? Horoskopijos žinovai, žvaigždžių ir planetų kelius stebėjo, ir pagal jų išsidėstymą dangaus skliaute, žmonijos ir atskirų žmonių likimą pranašavo. Yra iš to ir gerą pragyvenimą pasidaranti, kadangi net dieji laikraščiai, turi "horoskopo" skyrių, kurį daugelis žmonių pastoviai seka. Praėjusiame kare, net vakariečių generaliniai štabai, horoskopo pagalba naudojosi, nes žinojo, kad Hitleris, būdamas prietaringas, naudojosi horoskopininkų patarimais. Tad norėjo jo galimusėjimus numatyti.

Horoskopininkų spėjimai, dažniausiai išsipildo. Kadangi jų pranašystės yra bendromis frazėmis išsakytos. Pavyzdžiui: "Pasižiūrėjus į žvaigždžių ir planetų išsidėstymą matome, kad ateinančiais metais, bus daug ir didelių sukrėtimų. Stiprūs žemės drebėjimai pareikalaus daugelio aukų. Taifūnai, ypač Pacifike, bus labai nuostolingi. Potvyniai ir sausros padarys didelius nuostolius. Hollywoode bus sensacingas divorsas". Taip ir panašiai dažniausiai yra spėliojama. Nors į tuos spėliojimus pasižiūrėję, matome, kad tokie ir panašūs įvykiai periodiškai įvyksta.

Numatyti tai, kas Lietuvoje vyks, tai jau rimtesnio pranašo reikėtų, nes tai kas vyksta, dažniausiai nėra jokia logika paaiškinami. Norėti, kad partijos ir frakcijos rastų bendrą kalbą, tolygu norui, kad vilkai ir avinėliai taikiai bendrautų. Manychiau, kad čia ir glūdi visokio blogio priežastis. Kuomet Seimas negali savo tarpe susikalbėti, kaip galime norėti, kad gyvenimas į normalias vėžes įeitytų. Mano manymu, pirmutinė sąlyga kokiame nors

gerėjimui, tegalės prasidėti po naujų Seimo rinkimų, tikintis, kad naujame Seime LDDP frakcija, nebeturės sprendžiamos daugumos. Nes, kuomet prireiks ir kurios nors kitos partijos tautos, tuomet įstatymų parengimas ir jų priėmimas, bus sprendžiamas Seime, o ne kurios nors partijos užkulisiuose.

O kol tai įvyks, tai žvaigždžių, žvaigždynų ir planetų išsidėstyme, žymesnių pagerėjimo ženklų įžiūrėti negaliu. Bet nereikia nusiminti, yra ir prašvitulių. Čia jau bus ne iš žvaigždžių, bet iš spaudos ir radijo žinių. Tai yra matomas viešosios nuomonės pagerėjimas, kadangi LDDP populiarumas krenta. Bet tai dar nereikia, kad ateinančiuose rinkimuose įvyktų tai, kas Amerikoje per paskutinius rinkimus įvyko. Nors žmonių nepasitenkinimas dabartine valdžia ir korupcija, pastebimai auga, tačiau opozicinių partijų ir frakcijų susiskaldymas, ir aiškių asmenybių stoka gali padaryti taip, kad LDDP ir toliau liks balne sėdėti.

Akivaizdu, jog opozicija tesireiškia tik puolimu ir kritika, bet neturi savo aiškos ir vieningos programos. Daugiau susipratusiems rinkėjams, neužtenka tik kitų silpnų nurodyti. Reikia nurodyti ir kelius, kuriais einant, būtų galima iš tų klaidų išbristi. Amerikoje, kuomet vyksta partijų konvencijos, tai didžiausias dėmesys yra skiriamas platformai. Pirmąją konvencijos dieną, vien tik plaktukų kaukšėjimas tesigirdi, kol platforma yra sukalama. Didelis dėmesys skiriamas dėl to, kad platforma yra partijos priimtas kelrodis. Kurios rėmuose ir bus rinkiminė propaganda vedama. Lietuvos opoziciniams partijoms, jau laikas būtų, pradėti tokią platformą kurti.

MEDIKAI REMIA LIETUVOS KUNIGŲ APSISPRENDIMĄ TARNAUTI NE TIK DIEVUI, BET IR TĖVYNEI

(Tai jau ne vien žodžiai iš giesmės)

Mes, Lietuvos medikai katalikai, labai susirūpinę stebėjome Lietuvos kunigų poziciją svarbiausiais tautos apsisprendimo momentais po Atgimimo, ypač renkant Lietuvos Seimą ir Prezidentą. Mums ši pozicija buvo nesuprantama, kai žlugus okupaciniam režimui, šviesiausioji Lietuvos dalis, Bažnyčios hierarchai, ypač Vilniaus, nusišalino nuo švietėjiškos, auklėjamosios ir tautos laisvinimo veiklos, teisindamiesi nenoru kištis į politiką. Suprantame ir tai, kad Jie buvo užsiėmę specialiais dvasios reikalais, kurių atsirado begalės suplyšus geležinei uždangai, skyrusiai Juos nuo Bažnyčios t.y. nuo tikinčiųjų. Todėl mes, Lietuvos gydytojai, 1993.01.18-19 dienomis kreipėmės į Lietuvos parapijų kunigus, ragindami nelikti abejingiems ir padėti susivokti šalia esantiems parapijiečiams Lietuvos Prezidento rinkimų kampanijos metu, "paremti gero kataliko, buvusio Lietuvos atstovo prie Šv. Sosto Stasio Lozoraicio kandidatūrą". Mes buvome tikri, kad "pati Dievo apvaizda pasiuntė Jį išvargintai Lietuvai" ir tikėjome kad "kunigų subtilus darbas dar gali padaryti stebuklą, kurio laukė visi dori Lietuvos žmonės". Dėkojame atsiliepusiems ir prisidėjusiems prie darbo.

Mūsų nuomone Bažnyčia yra sulygintina su Valstybe, nes pirmąją sudaro tikinčioji antrosios dalis. Todėl mums negali būti vis viena, ką veikia mūsų rinkti atstovai, mūsų Valdžia. Ir jeigu ji amorali, mūsų pareiga apie tai priminti. O jeigu dabartinė Lietuvos valdžia, save sutapatinti su Valstybe, mums, savo piliečiais, nepasitiki ir nekreipia į mus jokio dėmesio, mes nematome prasmės ja pasitikėti.

Ypač džiaugiamės ir priariame Lietuvos kunigų kreipimuisi į ministrą Pirmininką p. Adolfą Šleževičių (Dienovidis 1994.11.18, Lietuvos Aidas 1994.11.29 ir 12.18), kuris savo kalboje, pasakytose Seime 1994.11.30, sovietiniu ateistiniu papratimu kunigus išvadino "Bažnyčios kulto tarnais", dirbančiais "šventvagišką" darbą. Mat, p. Pirmininką labai supykde kunigų, lygiai tokių pat Valstybės piliečių kaip ir mes, pasisakymas "už referendumą". Beje, žodis "šventvagišką" reiškia šventų dalykų niekinimą, o referendumas yra laisvas piliečių apsisprendimas moralių klausimų požiūriu. Taigi, išeina, kad kunigai, raginę piliečius pasisakyti už moralę, buvo išvadinti šventvagiais (dėl savo nuostatų buvęs referendumas Lietuvoje vadintas "moralės referendumu").

Valstybės piliečiai turi teisę referendumu išreikšti savo valią ir kiekvienas garbingas valstybės vadovas turi gerbti tos valios pareikšimą, o ne bijoti savo tautos. Valdžia turi džiaugtis, jeigu piliečiai nori prisidėti prie Valstybės valdymo ir nepamiršti, kad ji, Valdžia yra laikina, iki kitų rinkimų. Ir jeigu dabartiniai išrinktieji būtų raginę, o ne trukdę piliečiams, ypač kaime, išreikšti savo valią, referendumas būtų tikrai pasisekęs. Tie, kurie balsavo, aiškiai parodė nepasitenkinimą dabartinės Valdžios politika, o kas nebalsavo, tai savo pasyvumu neparodė pritarimo tai politikai.

Esame įsitikinę, kad LDDP pirmininkui nedera mokytis kunigus, kaip jie turi elgtis. Tai tik rodo gilius jo sovietinius komunistinius įpročius. Kunigai irgi yra Lietuvos Respublikos piliečiai, tad turi

teisę ir patys referendume dalyvauti ir paraginti savo parapijiečius balsuoti pagal sąžinę. Šventasis Tėvas Jonas Paulius II neseniai priminė visiems katalikams, tad ir kunigams, uoliai rūpintis savo visuomenės gerove, "neatsisakyti dalyvavimo krašto gyvenime pasireiškiančio įnašu į krašto atkūrimą, ypač atitinkamais pasisakymais ir institucine veikla" (kalba pasakyta sveikinant Lietuvos Respublikos Prezidentą, Vatikanas, 1994.12.02). Beje, Lietuvos Vyskupai šio referendumo metu kunigams nedraudė veikti, tad nejaugi p. A. Šleževičius nutarė Vyskopus užvaduoti?

Mes, medikai, manome, kad šie išpuoliai prieš kunigus rengia dirvą žymiai drąstiskiesiems jų teisių suvaržymams, ypač keičiant Valstybės ir Bažnyčios santykius per reglamentuojančius įstatymus. Matyti, bus siekiama vėl apriboti Valstybės piliečių teises per įstatymus, nukreiptus prieš Bažnyčią, t.y., mus, tikinčiuosius. Pavyzdžiu gali būti "alternatyvus" įstatymo projektas "dėl turto grąžinimo religinėms bendruomenėms", gavęs "negrąžinimo" pavadinimą. Todėl mes, gydytojai, remiame Bažnyčios hierarchų ir kunigų pasisakymus prieš tokį "teisinių" Valstybės ir Bažnyčios santykių sureguliovimą, t.y., visų piliečių santykiais su tikinčiąja dalimi. Šių santykių jokia Valdžia nebegali reglamentuoti, nes jie jau surašyti ir priimti, taip pat referendumu, į Lietuvos respublikos Konstituciją.

Džiaugiamės, kad mūsų šviesuomenė, išsivadavusi iš komunistinės prievartos ir apsnūdimo vis daugiau rodo sąmoningumą ir aktyvumą sprendžiant mūsų vargingo gyvenimo problemas ir stengiasi energingiau šalinti visas visuomenės blogybes. To mes linkime ir savo kunigams, todėl nuoširdžiai pritariame jų veiklai, kuriant mūsų Tėvynės visokeriopą gerovę.

TS/LK Vilniaus

Medikų Klubas

1994.12.13.

TEISINĖ REFORMA LIETUVOJE. AR JI BUS ATRAMA TEMIDEI?

Po beveik mėnesį trukusių idomių politinių batalijų, septynerių metų kadencijai pagaliau buvo paskirtas naujas generalinis prokuroras. Šį vieną svarbiausių valstybės postų užėmė 53-ųjų metų Lietuvos rusas Vladas Nikitinas, iki tol žinomas tik kaip vienas iš trijų Aukščiausiojo Teismo teisėjų, dalyvavusių žurnalisto V. Lingio nužudymo byloje.

Daug kam tokia įvykių eiga buvo netikėta. Juo labiau, kad Seimui nepaklusus

Prezidentui ir nepaskyrus "kišeniniu prokuroru" A. Šleževičiaus žmonos pusbrolio, šios pareigos buvo siūlomos Centro sąjungos bei Seimo vicepirmininkui E. Bičkauskui, kuris turi gero kovos su organizuotu nusikalstamumu specialisto reputaciją ir laikomas rimtu pretendentu būsimuose prezidento rinkimuose. Prezidento siūlymas skirti generaliniu prokuroru E. Bičkauską buvo netikėtas ne tik Centro sąjungos vadovams, bet ir daugeliui politi-

kos stebėtojų, jau seniai susitaikiusių su mintimi, jog ne-realu laukti kokių nors ne-standartinių veiksmų iš A. Brazausko. Juk visiems buvo žinoma, kad Prezidentas generaliniu prokuroru norėtų matyti be didesnių pretenzijų, sau paklusnų žmogų (V. Nikitinas šiuos reikalavimus matyt atitinka). Apie E. Bičkauską šito pasakyti negalima, juo labiau, kad abiejų politikų santykiai toli gražu nėra idealūs. Kita vertus, neabejotinas šio A. Brazausko žingsnio išmintingumas. E. Bičkauskui atsisakius neva (Nukelta į 8 psl.)

PRIEŠ 72 METUS KLAIPĖDOJE SUPLĖVESAVO LIETUVIŠKA TRISPALVĖ

★★★★★

*Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais norime ir būt...*

★★★★★

SAUSIO 15-TOJI ŠVIESUS PAVYZDYS

Tos dienos neturėtų būti užmirštos, kuomet menkai ginkluoti savanoriai, nors ir su Lietuvos parama, nepabijojo ištotti prieš Prancūziją, kuri tuo metu buvo Europos žandaras. Tilžės akto dėka, dešinysis Nemuno krantas buvo atskirtas nuo Vokietijos. Jo administravimas buvo laikinai pavestas Santarvei, kurią sudarė: D. Britanija, Prancūzija, Italija ir Japonija. Santarvės vardu, Klaipėdos kraštą laikinai valdyti buvo pavesta Prancūzijai. Panašiai, kaip po praėjusio karo, šiaurinė Rytprūsių dalis, buvo pavesta "laikinei" iki Taikos sutarties, administruoti Sovietų sąjungai, kuri žvėries instinktu, ant grobio uždėjo savo leteną ir riaumoją, jeigu kas bando jį net paminti.

Sovietų sąjungos jau nebėra, bet Rusija kuri neprisiima atsakomybės už Sovietų sąjungos nusikaltimus, tačiau laiko savo leteną ant buvusio sovietų grobio. Yra tekę skaičiuoti apie vieną kurdų gentį, kurie yra šėtono garbintojai. Jų logika yra labai paprasta ir suprantama. "Su šėtonu reikia gerus santykius palaikyti, tuomet jis nebus pavojingas". Tai būtų pats logiškiausias atsakymas, kodėl Vakariai visokiais būdais pataikauja ir lankstosi.

Po praėjusio karo, pradedo imperijų byrėjimas, Amerikos spauda, beveik visuotiniai, pasisakydavo prieš imperijų išlikimą. D. Britanijos, Prancūzijos ir Olandijos kolonijos, viena po kitos pradėjo savistovų (su buvusių kolonistų parama) gyvenimą. Kraštai beveik niekuomet žemėlapiuose neegzistavę, tapo Jungtinių Tautų nariais. Tik vienintelė Rusijos imperija liko nepaliesta. Kraštai kaip: Armenija, Gruzija, Bucharą ir kiti, su sena istorija ir kultūra – Rusijos pavergtos tik praėjusio šimtmečio antroje pusėje, nėra kolonijos, bet

"vieningos ir nedalomos Rusijos" dalis. Tas pat yra taikoma ir Karaliaučiaus kraštui. Kraštas, kuris buvo tik laikinai Sovietų sąjungos priežiūrai pavestas, dabar jau tapo: "Kaliningrado sritis sudaryta 1946 m. balandžio mėn. 7 d. iš senų, amžinų Pabaltijo slavų žemių (mano pabraukta J.Ž.)". Taip rašo 1953 m. išleista Bolšaja Sovietų Enciklopedija.

Kodėl minėdami Sausio 15-tąją, nuėjome iki Karaliaučiaus? O todėl, kaip jau buvo minėta, kad Tilžės akto nutarimai, tik dalinai tebuvo įgyvendinti. Lietuviškos žemės, kurios buvo kairiajame Nemuno krante ir toliau liko Vokietijos globoje. O dabar tas kraštas yra visiškai nusiaubtas. Sunaikintos ne tik sodybos ir išžudyti gyventojai, bet ir vietovardžiai, kurie per 700 m. išsilikę, staiga iš žemėlapių panaikinti buvo. Tad besidžiaugdami išlaisvinimu tik Mažosios Lietuvos dalies, neturime ir likusios dalies užmiršti. Nes tą mažlietuvių žemę, iš kur Aušra į Lietuvą ėjo, dabar burliškai atėjūnai trypia.

Mažoji Lietuva per šimtmečius buvo vienas ir nedalomas kraštas. Net Prūsijos ir Vokietijos žemėlapiuose, buvo rodoma "Preussische Litauen" arba "Klein Litauen" vardu. Man, atrodo, kad geriausias būdas Klaipėdos sukilimą paminėti ir jo dalyvių pagerbiant, tai tolimesnis jų testamentų vykdymas. Mažlietuviai negali ramiai miegoti ir džiaugtis, kol iš kitos Nemuno pusės – girtų rusų Volgos ilgesio dainos girdėti. Taip pat negalime rankas sudėję ramiai sėdėti, kuomet iš Washingtono tokius pasisakymus tenka girdėti. Į dr. Genio Karaliaučiaus reikalą klausimą, atsakė: Amerika 1991 m. pripažino Rusiją – Sovietų sąjungos ribose!

Juozas Žygas



TŲ DIENŲ FOTO ARCHYVAI LIUDIJA



Sukilėliai, užėmę netoli Klaipėdos esančią Rimkų geležinkelio stotį, pozuoja fotografui. Nuotraukos dešinėje matyti dvi smalsiai aplinką stebinčios mergaitės. Kažin kur jos dabar?



Po prancūzų prefektūros užėmimo, Karolio tiltą saugoti paskirtas lietuvių savanorių kulkosvaidininkų postas.



Prie buvusios prancūzų prefektūros. Sukilimo vadas Jonas Budrys, prieš pradedant karinių dalinių paradą, priima parado viršininko majoro Strielniko raportą. Nuotraukoje matyti: (1) Lietuvos misijos pirm. A.Smetona, (2) klaipėdiškis J.Stiklorius, (3) Klaipėdos krašto komendantas pulk. Vitkauskas. (Visos nuotraukos iš "Lietuvos Pajūris")

Dėmesio!

SKAITYTOJŲ APKLAUSA

Antanas Dundzila

Šių metų pirmojo straipsnio apimtyje kviečiu dalyvauti skaitytojų apklausoje. Visiems gali būti įdomu, kokia vyrauja pažiūra vienu ar kitu klausimu. Anketos būdu kai kurių nuomonių sužinojimo galimybė kaip tik telpa šiame DIRVOS numeryje. Jei su-tiksite apklausoje dalyvauti, užpildykite anketą, iškirpkite ją iš šio puslapio ir išsiųskite DIRVAI.

Viso anketoje rasite 8 klausimus. Trumpai apie juos:

1. Ką galvojate apie dabartinę LDDP, kurios pareigūnai, bendrai paėmus, kratosi savo buvusios komunistų etiketės ir savo praeitį okupacijos metais įvairiai aiškina? Čia nebūtinai žinovų – politologų, sovietologų ar sociologų – moksliskai pagrįstas atsakymas; paprastai atsakykite, ką apie tai galvojate.

2. Prasideda tretieji Algirdo Brazausko prezidentavimo ir LDDP daugumos Seime metai. (Sutapimas: Lietuvos Brazauskas ir JAV Clintonas savo kadencijas pradėjo beveik tuo pačiu laiku). Panašiai, kaip amerikiečių visuomenės nuomonė yra dažnai tiriamą apie JAV valdžios programas ar JAV prezidento politinį vertinimą, taip šioje apklausoje klausiu apie LDDP ir prezidento Brazausko Lietuvos valdymą.

3. Mūsų spaudoje 1994 vasarą aukštas Lietuvos pareigūnas siūlė steigti Lietuvos valdžios ir išeivijos bendrai valdomą. Amerikoje veikiantį Lietuvos kultūros institutą (LKI). LKI vadovybę sudarytų Lietuvos prezidento, Seimo, Užsienio reikalų ministerijos (URM), Lietuvoje veikiančių piolitinių partijų ir išeivijos atstovai.

Ne tuoj pat, bet pagerėjus Lietuvos ekonominėms sąlygoms, Institutą remtų URM. Pasiūlymas buvo komentuo-tas ir net polemizuotas spaudoje, skatinu apie jį pasisakyti.

4. Lietuvos partizanų klausimas yra labai paprastas ir aiškus, komentarų nereikia.

5. Lietuvos valdžios sluoksniuose vyrauja tendencija visai neminėti, neužsiminti, o kartais net ginti rusų okupacijos žiaurumus bei žalą Lietuvai. Yra aišku, kad dabartinė valdžia vokiečių okupaciją traktuoja kitaip, negu rusų. Kaip jūs žiūrite į vokiečių ir rusų okupacijas?

6. ir 7. Lenkų mažumos klausimas yra labai ryškus Vilniaus krašte. Prisiminkite lietuvių mažumos padėtį Lenkijoje, pvz., Punske. Lietuva ir Lenkija 1994 m. pasirašė sutartį, kurioje visiškai neminama Vilniaus krašto okupacija ir jos padaryta Lietuvai skriauda. Pasisakykite apie tai.

8. Kokie dar klausimai jums rūpėtų? Jei ši apklausa pavyks, jei pasirodys reikšminga ar įdomi, gal ateityje

vėl ką nors panašaus darysime.

Apie visokiausias apklausas dažnai praneša amerikiečių spauda, jomis naudojasi įmonės, politinės įstaigos. Amerikoje yra pagarsėję net komerciniai apklausų biurai, pvz. Gallup Poll. Lietuvos spaudoje taip pat randame žinių apie krašto politiką ar valdžios pareigūnų taip vadinamus (atsiprašau už žodį) "reitingus". Praeityje ir išeivijos sluoksniuose esame pravedę apklausus. Taigi ir ši apklausa – iš tikrųjų nieko naujo.

Kai kas gali baimintis, kad atsakinėjant į apklausos klausimus, reikia būti tų klausimų žinovu. Tai nebūtina. Žinios, žinojimas yra gerai, tačiau visuomenės nuomonių tyrime dėmesys yra bendrajai galvosenai ar nusi-statymui. Kai amerikiečiai vertina JAV prezidento populiariumą ar krašto valdymo niuansus, jie nėra nei krašto valdymo, nei prezidento uždavinių kokie nors ypatingi specialistai. Jie paprasčiausiai reiškia savo asmeninę nuomonę. Tas "gatvės žmogaus" galvojimas čia vyrauja, nes visoki mokslininkai savo teorijų bei įsitikinimų svastytams ruošia konferencijas. Amerikoje Gallup tyrinėtojai apklausia tik apie 1,000 statistiškai parinktų gyventojų (reikalingas tam tikras krašto "skerspjūvis") ir iš jų atsakymų daro išvadas apie 260 milijonų amerikiečių nusistatymą. Tolygiai, šioje apklausoje, kaip tik DIRVOS skaitytojų nuomonė yra svarbi.

Pažymėtina, kad šioje apklausoje nebus įmanoma padaryti mokslinės skaitytojų atrankos, kuri laiduotų statistikinį rezultatų tikrumą, taikytiną mūsų plačiajai visuomenei. Taigi, griežtai imant, šios apklausos rezultatai nepretenduos į "visos išeivijos" ar "mūsų visuomenės" bendrąją nuomonę. Tačiau ir tokiu būdu pravesta apklausa, reikia manyti, bus įdomi, ji gali būti net reikšminga. Per DIRVOS puslapius kreipiuosi į beveik 2,000 prenumeratorių ir tikiuosi apie 150–250 atsakymų. Susumuoti tie keli šimtai atsakymų visgi bus

svaresnė, patikimesnė išvada, negu vien tik dviejų ar trijų asmenų "nuomonė", "nujautimas" ar "galvojimas" – pvz., siurbčiojant kokteilius ar bičiuliškai prie kavos puodelio.

Savo laiku išeivijos spaudoje buvo ryškiau politiniai susiskirsčiusi. Pvz., DIRVA buvo "tautininkų laikraštis", DRAUGAS – "katalikų, krikdemų", NAUJIENOS – "kairiųjų" ir t.t. Manau, kad tokių pažiūrų diferenciacija šiandieną yra išblėsusi. Būčiau linkęs manyti, kad tas ankstesnis partinis paskirstymas šiandien nebėra ryškus. (Aišku, tokiam teigimui patvirtinti reikėtų apklausos...) Taigi DIRVOS skaitytojuose paprasčiausiai matau gan margą mūsų visuomenės dalį, gal su šiek tiek didesniu jos telkiniu Clevelando apylinkėje. Tad manau, kad anketos atsakymuose nebus tikslu bandyti įžiūrėti kokią nors "tautininkų laikysena." Anketos atsakymuose atsi-spindės DIRVOS skaitytojų pasisakymai, taškas.

Žvelgiant grynai į mūsų spaudą, ši apklausa bus šio-kia tokia naujovė. Todėl svarbu pabrėžti, kad anketos klausimus parinkau aš pats. Nei DIRVOS leidėjas nei redakcija su šia apklausa nėra susirišę. Esu laisvas DIRVOS bendradarbis, todėl DIRVA šį mano straipsnį su apklausa spausdina, panašiai kaip kad spausdina kitus mano straipsnius. Iš apklausos rezultatų nesitikiu (ir nepriimčiau) jokių pajamų. Rezultatai bus visų pirma DIRVOJE paskelbti.

Prašau naudoti tik iš šio puslapio iškirptą anketą, tuo būdu užtikrinant, kad iš vie-no DIRVOS egzemplioriaus nebus "balsuojama kelis kar-tus". Šis DIRVOS numeris išeina sausio 12 d. Per savaitę beveik visi prenumeratoriai laikraštį bus gavę. Duodant kelias dienas DIRVA perskaityti ir į anketą atsakyti, atsakymus reikės išsiųsti ne vėliau kaip pirmadienį, sausio 23 d. Vėl skaitantis su laiškų persiuntimo laiku bei gautų vokų pristatymu man, tikiuosi antroje vasario pusėje galėsiąs skelbti ap-klausos rezultatus.

(1994-XII-31)

Kviečiu dalyvauti skaitytojų apklausoje.
Susumuoti atsakymai bus skelbiami DIRVOJE.

Antanas Dundzila

* Naudojama tik originali DIRVOJE tilpusi anketa. * Nebūtinai reikia atsakyti į visus klausimus. * Kiekvienam klausimui parenkamas tik vienas atsakymas. * Atsakymą pažymimas kvadratu. □ * Anketa nepasirašoma. * Anketa siunčiama voke be kitos korespondencijos. * Anketa turi būti išsiųsta iki antradienio, 1995 sausio 24 d. šiuo adresu:

DIRVA – Anketa
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

ANKETA

- LIETUVOS DEMOKRATINĖ DARBO PARTIJA (LDDP) YRA
 - ☐ Nauja politinė partija
 - ☒ Buvusios komunistų partijos tęsia !!!
 - ☐ Neturiu nuomonės
- LDDP, BRAZAUSKO VALDŽIA LIETUVAI YRA
 - ☐ Gera
 - ☐ Vidutiniška
 - ☒ Bloga
 - ☐ Neturiu nuomonės

* LIETUVIŲ TAUTOS DIDŽIAUSIA ISTORINĖ KLAIDA!
- LIETUVOS VALDŽIOS PAREIGŪNŲ SKYRIMAS Į AMERIKOS LIETUVIŲ TELKINIŲ VADOVYBĘ, UŽTAI ŽADANT IŠEIVIJAI PARAMĄ (PVZ., DARBUOTOJAMS, VADOVĖLIAIS, PATARIMAMS, PINIGAMS AR KITAI BŪDAIS)
 - (a) Kultūrinėje srityje yra
 - ☐ Geras sumanymas
 - ☒ Blogas sumanymas
 - ☐ Neturiu nuomonės
 - (b) Švietimo srityje yra
 - ☐ Geras sumanymas
 - ☒ Blogas sumanymas
 - ☐ Neturiu nuomonės
 - (c) Periodinės spaudos leidime yra
 - ☐ Geras sumanymas
 - ☒ Blogas sumanymas
 - ☐ Neturiu nuomonės

UŽTENKA KOMUNISTINIŲ UŽLIŪLIAVIMŲ Į WASHINGTONĄ!
- LIETUVOS PARTIZANAI 1944-1953 M. BUVO
 - ☒ Laisvės kovotojai, patriotai
 - ☐ Karo nusikaltėliai, banditai
 - ☐ Neturiu nuomonės
- VOKIEČIŲ-NACIŲ IR RUSŲ-SOVIETŲ OKUPACIJOS LIETUVAI
 - ☒ Abi buvo blogos
 - ☐ Rusų buvo blogesnė
 - ☐ Vokiečių buvo blogesnė
 - ☐ Neturiu nuomonės
- LENKŲ TAUTINĖ MAŽUMA LIETUVOJE TURI DAUGIAU TEISIŲ NEGU LIETUVIŲ TAUTINĖ MAŽUMA LENKIOJE
 - ☒ Taip!
 - ☐ Ne
 - ☐ Neturiu nuomonės
- LENKIJOS AGRESIJOS PASĖKOJE 1920-1939 M. VYKUSI LIETUVOS SOSTINĖS BEI VILNIAUS KRAŠTO OKUPACIJA RAGINA
 - ☒ Lietuvos-Lenkijos sutartį stengtis pataisyti
 - ☐ Klausimo nekelti
 - ☐ Neturiu nuomonės

REIKIA PRIMINTI LENKAMS, KAD JIE BUVO PIRMIEJI HITLERIO
- KOKS DAR KLAUSIMAS JUS DOMINA:

SAJUNGININKAI "HITLERIO" UŽ MANT SODETŲ KRAŠTĄ, ČEKOSLOVAKIJOS, NEI LENKAI, ČIAVO MĄSTĖTE TEŠENO SĄTĮ. TAD BŪDU PER LENKŲ PARODYTA GRUBONIŠKUMA ČEKOSLOVAKIJOS ARVIKAI BUVO SUKLOJAMA ČEKOSLOVAKIJOS IR LENKIJOS SUTARTIS. LENKAI NENORI PABAR TOS SAVO NIEKŠINGO POELGIO

SUTVARKYTAS "PELKIŲ ŽIBURĖLIO" PROGRAMŲ GARSINIS ARCHYVAS

Kazys Šablevičius (Charles Sable) perkėlė į 50 modernių kasečių, pagal reikalą ir restauruodamas, virš 200 "Pelkių Žiburėlio" radijo programų. Transliuotos per "Margutį" tarp 1953 ir 1977 metų, jos buvo likusios gedi-mui pasmerktose seno tipo juostose.

Šablevičius yra muzikinių įrašų kuratorius Žilevičiaus-Kreivėno Lietuvių Muzikologijos archyve. Jis

šiuo, daug techninio nusima-nymo reikalaujančiu, savano-rišku 215 valandų darbu, skirtu kaip auka Lituanisti-kos Tyrimo ir studijų centrui, tolimesnei atečiai išsaugojo vertingą garsinį archyvą, su rodykle ir pilnais užrašais ant kiekvienos kasetės. Šablevi-čiui šią gausią literatūrinę medžiagą pagal autorių "epo-chas" suskirstė Dalia Sruo-gaitė, kuri yra neatskiriama susieta su "Pelkių Žiburėliu."

1994-TUJŲ METŲ DIRVOS NOVELĖS KONKURSO LAIMĖTOJAI

Praėjusių metų konkursą, kaip jau buvo skelbta, lygiomis laimėjo du autoriai: Andrius MIRONAS (NORIMAS) iš Carlsbad, CA, už novelę "Punios šilė" ir Remigijus MISIŪNAS iš Vilniaus, už novelę "Isakymas - pamiršti".

DIRVA naujuosius metus pradeda spausdindama premijuotus kūrinius ir trumpai supažindindama skaitytojus su jų autoriais.

Andriaus Mirono, turbūt, pristatinėti net ir nereikia, nes jis pats tai yra geriausiai padaręs savo kūryba. Galima tik pabrėžti, kad jis yra vienas iš labiausiai patyrusių mūsų konkursų veteranų, kuris jau tris kartus – 1964 m. už novelę "Santaka", 1965 – už novelę "Po laivu" ir 1968 – už novelę "Alytis" – yra laimėjęs pirmąsias premijas.



Kūrybinę veiklą A.Mironas pradėjo dar Lietuvoje, 1938 m. išleisdamas romaną "Birutės turtai". Taip pat, dar būdamas Lietuvoje, išvertė R.M.Ballantine "Koralų salą" ir Mark Twaino "Fino nuotykius". Tuo pačiu metu, kaip žurnalistas, bendradarbiavo "Karde", "Karyje", "Mūsų žinyne".

Pasitraukęs nuo bolševikų okupacijos į Vakarus ir atsi-

dūręs Vokietijoje, aktyviai reikėsi lietuviškoje veikloje. Ilgą laiką buvo Lietuvių Tautinio ansamblio administratorium, bendradarbiavo to meto Vokietijoje ėjusioje lietuviškoje spaudoje: "Mintyje", "Mūsų kelyje" bei "Tėvynės garsuose".

Kūrybingiausiu A.Mirono gyvenimo laikotarpiu reikia laikyti jam atvykus į Ameriką. Čia jis išleido keturis novelių rinkinius: "Naujas veidas", 1955 m., "Santaka", 1977 m., "Gyvenimo dulkės", 1991 m., "Grožio akivaizdoje", 1993 m. Be to, 1975 m. išleido romaną "Miršta tik žmonės", o per 1966 - 1992 metus "Draugo" laikraščio atkarpose atspausdino dar 5 romanus: "Rytai - Vakarai", "Skirtingi pasauliai", "Pietų kryžiaus dukra", "Duobė" ir "Svečias nebuvėlis". Iš viso jis yra išleidęs 16 knygų. Sėkmė jį lydėjo ir rašant sceninius veikalus. Jo parašytą 2 veiksmų komediją "Klevų alėja" Hamiltono teatro grupė "Aukuras" parodė Hamiltono, Toronto ir Clevelando žiūrovams.

A.Mironas sėkmingai reikėsi ir kitose kultūrinio gyvenimo srityse. Be dalyvavimo daugybėje įvairių lite-



Clevelande per tradicines skautų Vyčių Kučias programėlę atliko Beržinskas, Muliolis ir broliai Bilionai

raturinių konkursų, kuriuose yra pelnęs per 10 įvairių premijų, jis aktyvus lietuviškos spaudos bendradarbis. Jo rašinius sutinkame "Dirvoje", "Drauge", "Tėviškės žiburiuose", "Lietuvių Balse", "Aiduose", "Naujojoje Viltyje" ir daugelyje kitų leidinių, kurie šiuo metu jau yra nebeleidžiami.

Nežiūrint pagarbaus amžiaus, A.Mironas kupinas energijos ir naujų kūrybinių sumanymų. Didžiausias šio meto jo rūpestis, išleisti Lietuvių Tautinio ansamblio 50 metų nuo įsteigimo sukakčiai paminėti knygą "Žydėjusi veikla". Šiam darbui užbaigti į talką jis kviečia visus tautiečius.

Linkėdami gerbiamam Andriui Mironui kuo geriausios sėkmės jo užsimojimuose, džiaugiamės dalyvavimu mūsų konkurse ir spausdiname jo novelę "Punios šilė".

SU RYŽTU IR VILTIMI Į NAUJUOSIUS METUS

Jurgis Janušaitis

Palydėjome dar vienerius metus į nesugrįžtamą praeitį. Apmąstėme tų metų atliktus darbus. Ar jų atlikome daug, ar jie sėkmingi? Ar mūsų Amerikos lietuvių Tautinė Sąjunga savus įsipareigojimus čia, Amerikoje, ir tėvynėje atliko prideramai gerai? Stebint ALT S-gos veiklą per dešimtmečius ir pastaraisiais metais galime pasidžiaugti, kad ši sąjunga išliko gyva, veikli ir atliko nemaža pasigerėtinų darbų.

Naujai perinktoji ALTS-gos valdyba, vadovaujama dr. Leono Kriaučeliūno, 1994 m. gruodžio 12 d. aplinkraščiu Nr. 9 aplanko Garbės narius, Tarybos narius, Skyrių pirmininkus, sveikina

su šv. Kalėdom ir Naujaisiais 1995 metais.

"Tegul šventiška nuotaka lydi mus ir teikia jėgų ateities darbams. Tegul naujieji 1995-tieji metai būna kupini laimės ir vilčių išsipildymo. Dar su didesne energija ir pasišventimu junkime jėgas šviesiasniam Lietuvos rytojui. Tik Dieve, mums padėk." Ką gi, gražesnių linkėjimų kur ir besurasi. Šie linkėjimai iš dalies rodo ir ALT S-gos veiklos kryptį. Taigi energijos, pasišventimo ateinančiais metais, būsimiems darbams!

ALT S-gos centro valdyba taip pat informuoja, kad 1994 m. rugsėjo mėn 1-3 d.d. (Nukelta į 7 psl.)

Punios šilė

Andrius Mironas

Dainavos apygardos štabas jau ištisus metus veikė, įsitaisęs dzūkiskajame Punios šile. Toji partizanų slėptuvė, prie sruvenančio iš šaltinio upelio, pačioje kalvos pakrausėje, buvo iškasta giliai po medžių šaknimis. Įėjimas slėptuvėn buvo patogus maskuoti, ypatingai žiemą, bet vasarą, vaikščiojant ten ir atgal, pasilikdavo ištrypti takeliai. Gilioje miško tankmėje glūdėjo kitas išėjimas, maskuojamas dideliu krūmu ir gausiais paparčiais. Abudu išėjimai zigzagais iškasti žemėje, kad apsaugotų esančius viduje nuo sprogsančių granatų skeveldrų, jei tektų susikauti su priešu.

Apygardos štabas jau senokai svarstė buveinės pakeitimo reikalą, bet perkrautas būtiniais darbais, vis vykdomais kariniais uždaviniais, neturėjo progos šį reikalą įvykdyti, numatant būstinei kitą vietovę. Dzūkų pogrindžio veikla čia virte virė, o

liepos mėnesio pradžioje suvažiavo į šilą pasitarimui dalinii vadai, kiekvienas lydimas dar kelių partizanų.

Senųjų Dzūkijos girių likutis prie Punios miestelio, apie dvidešimt kilometrų ilgio Nemuno kilpoje, sudaro vos dviejų kilometrų sąsmauką, arba sausumos praėjimą į šilą, tarpe dviejų Nemuno srovių, kurių viena teka iš pietų į šiaurę, o rytinė vaga – iš šiaurės į pietus, bet tuoj pasisukdama į šiaurės vakarus, Balbieriškio link. Ši Punios kilpa apsupta miško, turi tik kelis nedidelius kaimečius, skendinčius medžių tankmėje, daugumas jų prie Nemuno krantų.

Giria truputį kalvota, o ties sąsmauka yra bene aukščiausias pakilimas. Daugiausia čia auga pušys ir eglės, mažiau juodalksnių, ąžuolų ir beržų. Slėneliuose, tarp kalvelių, vietomis žliugsi drėgnos duobės, ypač po lietaus pilnos vandens. Girią Pirmo-

jo pasaulinio karo metu negailestingai iškirto rusai ir vokiečiai, o dabar vietomis beliko ištisi tušti plotai. Dar savanorių iškovotos nepriklausomybės laikais čia buvo daug žvėrių ir kai kada vyriausybės nariai surengdavo medžiokles.

Iš šiaurės į pietus šilas padalintas į dvi dalis iškirstų medžių spindžių, vadinamų "Muravjovo linija", kadangi garsusis lietuvių "korikas" šilą naudojo 1863 metų sukilėliams naikinti. Jis įsakė šią liniją iškirsti tarsi kokią alėją ar gatvę, kad žandarai lengviau galėtų pastebėti besislapstancius ar perbėgančius sukilėlius. Šiaurės rytuose, dešiniajame išoriniame Nemuno kilpos krante, dunkso Punios piliakalnis, tarytum koks sargybinis, stebintis visą Punios šilą. Tačiau nuo piliakalnio galima apžvelgti tik apie gerą jo trečdalį. Muravjovo žandarai naudojo piliakalnį kaip stebėjimo punktą. O sovietų enkavedistai ar kariai taip pat šį Margirio paminklą pavertė stebėjimo centru. Dėl to partizanai vengė judėti šioje Punios šilo da-

lyje. Gi peržengdami Muravjovo liniją naudojo įvairias maskavimosi ir apsisaugojimo priemones. Šiaip jau, Punios šilas buvo tarytum tanki, neįžengiama senovės Lietuvos laikų didžiulė giria.

Saulėtą dieną girioje tamsoka ir vėsu. Milžiniški ąžuolai, išsimėtę tarp eglių ir pušų, bylojo apie kunigaikščių ir karalių laikus. Partizanas Senelis, atsisėdęs po vienu ąžuolu, jautėsi po juo kuone nykštuku, vis dar rašydamas savo šeimos "Kroniką", kurion kruopščiai surašo savo paties pergyvenimus, įvykius ir šeimos narių svarbiuosius nutikimus. Beklajodamas kuone po visą Lietuvą, jis vis rinko dokumentinę medžiagą apie savo mylimą tėviškę, Dzūkiją. Neseniai pavyko jam gauti poeto Albino Žukausko verstą Motiejus Kazimiero Sarbievijaus poemą apie Metelių ežerą. Iš studijų universitete jis žinojo, jog Sarbievijus buvo vienas iš pirmųjų, o gal ir pats pirmasis lietuvis poetas, bet rašęs lotyniškai, nes anais laikais, septynioliktojo šimtmečio pirmojoje pusėje, vy-

ravo mada rašyti tikrai lotynų kalba.

Šis bajorų kilmės jėzuitas dėstė retoriką Vilniaus akademijoje, vėliau buvo Vladislovo Vazos dvaro kapelionu ir pamokslininku. Jau nystėje rodęs poetinių gabumų, kūrė odes, epigramas, sveikinimus įvairiems Bažnyčios dignitoriams ir net Popiežiams. Jis buvo išleidęs apie penkiasdešimt poezijos leidinių, kurių atskirais pavadinimais buvo išleista tik kelios knygos, bet pakartotinai kiekvieną buvo po kelis kartus perspausdinama. Sarbievijaus kūrinių buvo išversta ir į kitas kalbas, o į lietuvių kalbą vertė Motiejus Gustaitis. Tik dabar Seneliui pavyko užtikti Žukausko vertimą iš Sarbievijaus "Miškų žaidimų" ciklo.

Raidė po raidės, tarytum kokią relikviją, Senelis perrašinėjo poeto Albino Žukausko verstą poemą "Giesmė Metelių ežerui". Ši poema buvo Sarbievijaus viena iš daugelio lietuviškos tematikos poemų.

– Ką čia rašai?

Senelis net krūptelėjo.

SU RYZTU IR VILTIMI I NAUJUOSIUS METUS

(Atkelta iš 6 psl.)

Detroite vykęs Dvidešim trečiasis ALT S-gos seimas buvęs darbingas. Spręstą daug naudingų klausimų, jų tarpe dabartinė politinė ir ekonominė padėtis Lietuvoje. Šis klausimas yra ir bus tiek Lietuvos lietuviams, tiek užjūrio lietuviams labai svarbus.

Spaudoje pasirodo piktojų pabarimų, kam mūsų spauda kritikuoja dabartinį Lietuvos gyvenimą, valdžią, gausybę ten besireiškiančių blogybių. Atseit reikėtų ieškoti ir teigiamų reiškinių. Bet tikrumoje nėra taip blogai su kritika. Pasakoma iš esmės tiesa. Drauge bandoma ieškoti iš tų blogybių išeities. O tam, manau, taip pat būtų naudinga ir užjūrio lietuvių talka tuo pačiu ir ALT S-gos pastangos per Lietuvos tautininkų sąjungą padėti Lietuvai keltis į geresnį ekonominį ir politinį gyvenimą. Kaip tik tokiais rūpesčiais ir gyvena ALT S-gos valdyba ir, norėdama padėti Lietuvai, tebevykdo jau senokai paskelbtą "Pagalba Lietuvai" vajų. Ir centro valdyba prašo tas pastangas paremti, atsiųsti savo, pagal išgales, aukas vajeus komitetui O. Kramerio vardu.

ALT S-gos veiklos planuose numatyta finansinė, pagal išgales, Lietuvos tautininkų sąjungai, parama, o taip pat yra užuomina, kad reikėtų talkinti ir ideologi-

niai. Kaip? O gal bus pasiųsti iš Amerikos ALT S-gos žmonės, sugebantys stipriai dirbti politinėje plotmėje. O, atrodo, Lietuvos tautininkų sąjungai būtų pravartu susilaukti tokios talkos, tik ar ji norėtų tokios pagalbos?

Kaip žinia, yra sudarytas spec. komitetas buvusiems Lietuvos respublikos prezidentams, pagerbiant jų šviesų atminimą, pastatyti Kaune, buv. prezidentūros rūmų aikštėje paminklus. Į tą komitetą įeina Grožvydas Lazauskas, dr. Leonas Kriaučeliūnas ir Pranas Povilaitis. Tiems paminklams pastatyti taip pat reikia lėšų. Tad čia minėti asmenys – komiteto nariai, jau kreipėsi į lietuvių visuomenę ir prašė aukų. Ar visuomenė į tai reagavo? Kol kas komitetas, berods, tokio vajeus aukų dar nepaskelbė. Bet būtų kilnu, kad visuomenė bet kokia auka prie to prisidėtų ir aukas pasiųstu adresu:

Lietuvos Prezidentų
Įamžinimo Komitetui
c/o Pranas Povilaitis,
9050 So. Troy Ave.
Evergreen Park, IL 60642

ALTS-gos Centro valdyba yra susirūpinusi ir dėl užsienio lietuvių veiklos silpnėjimo. Mirtys retina ir S-gos gretas. Ir čia valdyba atkreipia dėmesį į nuolatiniam apsigyvenimui dabar atvykstančius tėvynainius iš Lietuvos.

Kažkas sakė, kad vien

Chicagoje tokių tėvynainių esama keli tūkstančiai. Gaila, deja, naujai atvykusieji dar labai mažai kur rodosi. Nusiskundžia organizacijos, kad į jas jie nestoja. Nusiskundžia mūsų sunkiai besiverčianti lietuvių spauda – naujieji gyventojai jos neprenumeruoja, o gal ir neskaito?

Tai blogi ženklai. Ne vengti lietuviškos veiklos, bet į ją jungtis turėtų. Juk esame vienos tautos vaikai, gal tik skirtingose sąlygose čia atsiradę ar besikūrę.

Kaip juos surasti? – dažnai klausiama. O reikėtų! Čia turėtų gerai pagalvoti ne vien tik ALTS-gos žmonės, bet visos organizacijos, klubai, ir, žinoma, giminaičiai, kurių, manau, taip pat esama.

ALT S-gos valdyba įsami primena skyriams, kad jie vieni, ar drauge su kitom organizacijom ruoštu artėjančias šventes – Vasario 16-tąją, Kovo 11-tąją, ir kit. Net prižada, jeigu bus kviečiami, iš centro atvyks svečiai, paskaitininkai, praturtins minėjimus. Reikia manyti, kad šiuo pasiūlymu pasinaudos ne vienas ALT S-gos skyrius. Tad Naujuosius metus sutinkame su viltimi, kad Sąjungos veikla, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno, darbščios valdybos ir skyrių talka ir ateinančiais metais bus naši. Atrodo, kad pasirodys ir Naujoji Viltis, bendromis jėgomis su Vilties draugija lengvės ir Dirvos leidimo našta. Gal tai turėtų būti pirmas rūpestis, savi reikalai. Sėkmės!

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Hartfordo – New Britain L.K.V. Ramovės skyrius Lietuvos Kariuomenės šventę minėjo lapkričio 20 d. Hartfordo šv. Trejybės bažnyčioje. Šventas Mišias atlikę ir pritaikintą pamokslą pasakė garbės ramovėnas kun. Juozas Matutis.

Giedojo parapijos choras, vadovaujamas muz. Jurgio Petkaičio. Minėjimo programą atliko Conn. lituanistinė mokykla. "Atgimimo" mokyklai vadovauja p. I. Balsienė – prieš porą metų atvykusi iš Lietuvos. Ramovė-

nus, skautus ir visus dalyvius, vaišino p. Rasa Kapecienė. Minėjimą pravedė ir trumpą žodį tarė skyr. pirminko pav. Vytautas Trečiokas. Buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę kariai, partizanai ir tremtiniai. Ramovėnui Pranui Špakauskui, savanoriui – kūrėjui, Klaipėdos krašto atvadavimo dalyviui, per žmoną buvo pasiųstas baltas gvazdikas. Minėjimas baigtas sugiedant "Lietuva Brangi".

V. Trečiokas



Kariuomenės šventės minėjimas Hartforde. Kalba LKV Ramovės skyriaus pirmininkas Vytautas Trečiokas.

R. Stankaitytės nuotr.

Partizanas Aras priėjo ir žvilgterėjo ir surikiuotus posmus.

– Niekio slapto, Arai. Seniau surašydavau žmonių dainas, pasakas ir raudas, bet naujų nebeužtinku, tai renku bet ką radęs apie savąjį dzūkų kraštą.

– Aha, apie Dainavą... Juk seniau Dzūkija buvo vadinama Dainava? Ar ne, Seneli?

– Tiksliai niekas nežino. Naujesniais laikais Krėvė – Mickevičius pirmasis pradėjo savo raštuose šitaip Dzūkiją vadinti. Taigi, štai, užtikau Albino Žukausko verstą poemą apie Metelių ežerą. Mūsų valstybės kūrimosi laikais aš ten tarnavau miesto policijoje.

– To nežinojau!

– Taigi... Tik nežinau dabar kokių būdu išsaugoti ir perduoti mano giminės nariams šiuos užrašų likučius...

– O kas? Ar sunku pasiekti juos?

– Taigi, kad sunku. Mano marti dabar gyvena Lenkijoje.

– Et! Pereiti per sieną nėra sunku!

– Žinau. Aš pats jau esu ten buvęs. Bet dabar jaučiu, kad teks vėl jai gerą pluoštą

raštų perduoti...

– O!.. Ar jau mirti rengies, ar ką?

Aras bandė juokauti, bet Senelis nė kiek nesijuokė.

Visi mes mirsime... Nereikės ilgai laukti... Bet man rūpi, kad mano užrašai išliktų, nepatekę kam nereikia.

– Žinai ką, Seneli? Paskelbk visiems broliams apie tai, o kas po kautynių išliks gyvas, tas turės tavo marčiai pristatyti tuos raštus, ar ne? Tik palik jos adresą...

Į nerimtus Aro žodžius Senelis tik numojo ranka, o linksmasis Aras nuėjo prie upelio katiliuku pasisemti vandens. Senelis liko sėdėti tarp ažuolo šaknų.

"Kiek šimtų jaunų ir senesnių vyrų jau atsiskyrė iš šio pasaulio! Vieni ilsisi po žeme, kaip mano Andrius, laukdami šviesesnių dienų, kad tauta su pagarba žvelgs į paminkle iškaltą jo vardą ir žuvimo datą... Kiti, neatpažįstamai jų pačių granatomis sudraskytai veidais, išmėtyti po apylinkes, prieš tai miestelių aikštėse buvo išstatyti pajuokai... jų kūno dalis išnešiojo šunes... Treti, pagauti ir žiauriai bolševikų nukankinti, neišdavę nė vieno

brolio, mirė kankinių mirtimi... O niekas nežino jų kapų... Beveik kiekvienas Lietuvos miestelis ar kaimas yra priglaudęs miško brolių kaulus. Ir mano mylima Dzūkija nusėta įvairių tautos priešų nužudytų laisvės kovotojų kūnų. Argi ši dvidešimtojo amžiaus begėdiška, žiauri dėmė nekris ant rusų, vokiečių, ar lenkų tautų? Nejau tai vienintelis kelias didesnės tautos išlikti gyvoms – naikinant mažąsias?

Savo žiaurumu bolševikai pralenkė net lenkus ir vokiečius, nes jie niekina lavonus, vis dar bijodami, kad iš kapo prisikėlęs lietuvis jiems atsikeršys! Juk pats mačiau, kaip bolševikai darbavosi, spardydami, mušdami, arkliais vilkdami laisvės kovotojų lavonus... Odoje išpiaustydavo Gedimino stulpus ar Vytį, tartum kokie menininkai – drožėjai medyje... Po to savo meninę kūrybą sviesdavo į šiukšlynus, į apkasus, griovius, į pelkes ar į ežerus. Neveltui partizanų dainos apie tai liudija."

Malšino savyje pasipiktinimą ir apmaudą. Pradžioje tik mintimis kartojo žodžius, bet palengva ėmė tyliai niū-

niuoti, baigdamas partizanų kūrybos dainos žodžius beveik garsiai. Liūdną gaidą baigęs nutilo, tarsi dar įsiklausydamas į tolstantį dainos aidą miško tankmėje. Bet ir vėl niūri nuotaika, vėl neramios mintys jį apniko.

"Nebėra Valės... Kur ji dabar, vargšė? Išvežė ją tada tie prakeiktieji mongolai... Kiek metų jau? Bus jau kokie penkeri. O, ne! Jau šešeri! Viešpatie, padėk jai kęsti vargą tolimoj vergijoje, kur ji bebūtų ir jei dar gyva... Duok, Dieve, kad būtų kartu su Maryte ir jos šeima, tai vis mažiau kentėtų būdama su savaisiais... Bet jeigu jas atskyrė, kaip man daug kas pasakojo? Atleisk man, Viešpatie, kad tada buvau neryžtingas ir jos negyniau! Bet juk beginklis buvau prieš penkis žiaurius vyrus... Ne, Valėlė manęs už tai nesmerks... O už jos vargus jau gal dešimteriopai atkeršyčiau, kovodamas prieš tuos budelius... Ir vis dar nesimato pabaigos. Nuodėmė žudyti kitą žmogų. Bet jeigu tai ne žmonės, o žvėrys, patys žiauriausi žudikai? Jie mus niekuo nekaltus puola, žudo, o mes tik gindamiesi juos nukauname. Ak,

nebėra ir Vinco... Išvežė jį tie Liuciperio išperos..."

Šilta liepos diena jauėjo vakarop ir saulė švietė pro medžių kamienus nuo Balbieriškio šalies. Senelis pakilo. Atidžiai apsidairęs nužingsniavo link įėjimo į slėptuvę. Čia vėl pavaikščiojo pirmyn ir atgal, maskuodamasis už krūmų. Staiga dingio tarp paparčių. Šitaip atsirado partizanų bunkeryje.

Naktį budėtojai pranešė apygardos vadui Ažuoliui ir Seneliui, jog miške girdimi keisti garsai – lyg braškėjimai, lyg šlamėjimai, o kartais tarytum pelių cypimai. Visi slėptuvės gyventojai sukilo ant kojų. Ažuolis pasisaukė visus į platesnį praejimo protarpį.

– Linai! Tu su Žaibu ir Patrimpu prie paparčių angos, o Lapaitis, Aras ir Gandras – prie upelio angos. Be reikalo nepradėkite šaudyti – tik kam nors įėjus į slėptuvės angą – tuoj likviduoti. Pirmiau pasistenkite kaip nors išvalgyti kokios bolševikų jėgos čia bastosi. Manau, kad tai jie čia gali šniukštinėti.

(Bus daugiau)

*Tėviškėje apsilankius***! LIETUVĄ!***Pranas Lekutis*

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Lietuvos, kaip ir visų buvusių socialistinių valstybių, ekonominė padėtis gana sunki. Jos pergyvena dabar labai sudėtingą ir sunkų periodą pereinant iš valdžios tvarkomos į laisvą ekonominę sistemą, pagrįstą pasiūlos ir paklausos principais. Atrodo kad yra daug bedarbių. Sovietai girdavosi, kad jų sistemoje nėra bedarbių, bet jiems tai pavyko atsiekti paskiriant darbuotojus į raštines ir fabrikus nors ir jų ten visai nereikėjo. Posovietinis patyrimas rodo, kad tik maždaug 2/3 darbininkų skaičiaus užtektų padaryti tokią pačią gamybos apimtį.

Atrodo, kad nekilnojamo turto ir komercinių organizacijų privatizacija vyksta gana greitai. Tačiau, dar daug parduotuvų ir įmonių yra valdžios rankose ir yra tvarkomos tų pačių senų biurokratų priprastais socialistiniais principais. Tiek valdžiai priklausančiose tiek ir privatizuotose įmonėse uždariai yra labai žemi, nes yra gana didelis darbuotojų perteklius.

Nuo nepriklausomybės atgavimo iki dabar, prekių ir komunalinių patarnavimų kainos kilo daug greičiau, negu darbininkų atlyginimai ir pensininkų pajamos. Dėl to, dauguma prekių šiandien gyventojams yra neprieinamos ir pragyvenimas yra labai sunkus. Tačiau kadangi Lietuva yra žemės ūkio kraštas, atrodo kad maisto stokos nėra. Žmonės yra labai nusi-vylę valstybės ekonomine būkle ir už tai kaltina valdžią. Kai kurie sako, kad daugiau visai nebalsuos, tačiau neatrodo, kad jie gailėtųsi nusi-kratę komunizmo.

Lietuviai yra labai ryžtingi, sumanūs ir darbštūs žmonės. Tai jie visam pasauliui pademonstravo per ilgą Antrąjį pasaulinį karą, per kelias rūšies okupacijas, per ilgus tremties metus ir pagaliau tai patvirtino laisvės išsikojimu. Kai sovietai užplūdo Lietuvą 1940-tais metais, jie buvo nustebinti aukšta prekių kokybe ir kiekybe krautuvėse. Jie vadino Lietuvą "Mažąja Amerika". Pasirodo kad visoj Sovietų Sąjungoj per visus sekančius dešimtmečius Lietuva išliko "Mažąja Amerika". Lietuva turėjo aukščiausią pragyvenimo lygį iš visų sovietinių respublikų. Atrodo, kad bemaž visi lietuviai ir šiandien turi kokį nors užsiėmimą pragyvenimui užtikrinti.

Tuo laiku kai pajamos yra žemos, Lietuvos krautuvės yra pilnos vidaus gamybos ir importuotų prekių, daugiausia iš Europos ir šiek tiek iš Jungtinių Valstybių. Gyventojai daugiau mėgsta importuotas prekes. Be to, vietiniai gaminiai dažnai yra brangesni. Yra sunku suprasti, kodėl taip yra, kai darbo jėga yra tokia pigi. Manoma, jog taip yra dėl to, kad fabrikai, mašinos ir gamybos būdai yra labai seni ir neproduktyvūs. Sumodernizuoti pramonę, reikia daug kapitalo, ypatingai iš vakarų. Tačiau norint pritraukti investavimą, ekonominė struktūra turi būti tokia, kad investitoriams suteiktų reikiamas garantijas, kad jų kapitalas nebus. Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir kituose laisvos ekonomijos kraštuose tos garantijos yra duodamos per įstatymus, reguliuojančius akcijų biržas ir reikalavimą, kad firmos, kurios savo akcijas viešai siūlo pardavimui, būtų patikrintos registruotų profesionalių revizorių (certified public accountants anglų kalbą vartojančiuose kraštuose).

Būdamas ataskaitininkas ir revizorius iš profesijos, aš norėjau palyginti savo specialybę su ta pačia ekonomijos šaka Lietuvoje. Būdami Kaune turėjom progą trumpai pakalbėti su vienu ekonomijos profesorium. Pagal jo supratimą, akcijų birža buvo prieš kiek laiko atidaryta Vilniuje ir akcijų reguliavimo įstatymas praveistas, tačiau revizorių profesijos dar nėra ir universitetai tokios specialybės neruošia.

Nors Lietuvos ekonominė padėtis yra sunki ir daugelis piliečių yra praradę viltį, mano nuomone, reikalai per 5 ar 10 metų daug pagerės. Jei demokratija ir laisvos rinkos ekonomija su atitinkamais įstatymais saugikliais išsilaikys, pasiūlos ir paklausos veiksniai pašalins visas ekonominio vystymosi kliūtis.

Kadangi Lietuva yra taip žiauriai nualinta, ją atstatyti iki lygio panašaus į Vakarų Europos valstybių lygį reikės daug bilijonų dolerių. Tačiau, galimybės irgi yra beribės. Artimai santykiaujant su Vokietija, Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir su Japonija, Lietuva gal galėtų pasidaryti aukštos technologijos industrinis kraštas. Nepaprastas gamtos grožis yra palyginamas su pasaulio mėgstamiausiais turistų centrais. Su

atatinkama pagalba galbūt būtų galima išvystyti tarptautinio masto turizmą.

Vienas dalykas, kuris Lietuvoj nepasikeitė tai yra mūsų tautiečių vaisingumas. Kur eisi, visi kviečia juos aplankyti ir vaišina kiek jų išteklių leidžia ir jokio atsakymo nepriima. Kitataučiai turistai tai irgi yra pastebėję ir aprašę. Mano sesers anūkės, dvi jaunos studentės iš Chicagos apylinkės, irgi buvo Lietuvoj praeitą vasarą. Važiuojant autobusu, viena iš jų staiga susirgo ir reikėjo

pašaukt greitąją pagalbą. Kai sanitarinis automobilis atvažiavo, viena senesnio amžiaus moteris kuriai irgi reikėjo greitos paslaugos jau laukė. Sanitarijos tarnautojai paėmė tą jauną mergaitę pirmiau, kadangi ji yra viešnia iš Amerikos.

Kai mes atvykome į Ameriką beveik prieš 50 metų, buvom nustebę, kokia netaisyklinga ir maišyta buvo vietos lietuvių kalba. Mes šandien esame bemaž tokioje pat padėtyje. Kiekviena kalba yra gyva esmė ir nuolatos

auga ir vystosi. Mano nuomone, mažiausiai penktadalis lietuviškų žodžių ir išsireikimų yra nauji, palyginus su 1944-tais metais vartota kalba.

Aplankyti gimtąjį kraštą, pasimatyti vėl su senais draugais ir pažįstamais, ir dar kartą pamatyti Pervazninkus, Jurbarką, Sudargą, Kaimelį ir labiausiai mylimą Nemuną, buvo be galo malonus pergyvenimas. Nesvarbu kaip toli ir ilgai keliausi, tačiau atrodo kad su tėviške esi amžinai surištas.

(Pabaiga)



Palanga. Atstatytas paminklas "Laiminantis Kristus"

J. Polio nuotr.

TEISINĖ REFORMA LIETUVOJE. AR JI BUS ATRAMA TEMIDEI?

(Atkelta iš 3 psl.)

dėl to, kad šis pasirinkimas reikėtų pasitraukimą iš politikos, Lietuvos spauda ir politikai visuotinai išreiškė abejones dėl tokios pastarojo pozicijos. Nurodoma, kad realiam pretendentui į prezidentus šio posto užėmimas tikrai nereikėtų pasitraukimo iš politikos. Priešingai, įrodžius savo sugebėjimus Lietuvoje itin aktualioje kovos su nusikalstamumu srityje, tolesnė politinė karjera būtų beveik garantuota.

Šią savaitę taip pat buvo paskirtas aukščiausiojo Teismo pirmininkas. Juo tapo žinomas teisininkas P. Kūris iki šiol tebedirbantis Europos žmogaus teisių teisėju. Šiuo paskyrimu baigta svarbi Lietuvos teisinės sistemos reformos dalis, kurioje buvo numatyta parengti reformos teisinę bazę, parengti reikalingus specialistus. Po sausio 1 pradžės funkcionuoti pertvarkytos ir naujai sukurto teisinės institucijos, įsigalios naujai priimti Teismų ir Prokuratūros įstatymai, pradės veikti Konstitucijoje numatyta nauja teismų sistema, susidedanti iš apylinkių teismų apygardų teismų, Apeliacinio teismo bei Aukščiausiojo Teismo.

Kiek anksčiau baigtas formuoti ir Apeliacinis teismas. Jo pirmininku paskirtas teisėjas iš Druskininkų V. Milius. Taip pat paskirti visi

5 Seimo kontrolieriai, kurie nagrinės piliečių skundus dėl valdininkų piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi ir biurokratizmo. Šie paskyrimai buvo atlikti praktiškai vien LDDP frakcijos balsais, opozicinėms frakcijoms balsavimuose nedalyvaujant, kadangi, jų nuomone, buvo pažeidžiami įstatymai. Pagal įstatymą, Aukščiausiojo Teismo teisėjus turėjo pateikti šio teismo pirmininkas, tačiau juos siūlė Prezidentas. Be to, teisininkų nuomone, Aukščiausiasis teismas negalėjo būti likviduotas, blogiausiu atveju galėjo būti tik reorganizuotas. Opozicija apgailėstavo, kad nebuvo tartasi ir sudarant Seimo kontrolierių instituciją, nors ir buvo tikėtasi, kad bus ieškoma sutarimo ir tai bus visą Seimą atstovaujanti institucija.

Seimo narys V. Žiemelis mano, kad kai kurie teisėjai nepatvirtinti Aukščiausiojo teismo nariai vien todėl, kad vykdė Aukščiausiosios Tarybos priimtus įstatymus. Pasak jo, viena aukštos kvalifikacijos teisininkė "pažeminta pareigose" ir paskirta į Apeliacinį teismą dėl to, kad nagrinėjo V. Beriozovo bendradarbiavimo su KGB bylą, kita Aukščiausiojo Teismo teisėja iš viso niekur nepaskirta, kadangi nagrinėjo analogišką K. Prunskienės bylą.

Pareiškimą dėl teisėsau-

gos reformos išplatino Tėvynės Sąjunga (Lietuvos konservatoriai). Jame teigiama, kad Lietuvos, kaip demokratinės ir investicijoms palankios šalies įvaizdį žlugdo stiprėjantis vykdomosios valdžios sovietinis partinis spaudimas tardymui bei teismui ūkinėse ir nuosavybės bylose. "Jeigu aiškėja, kad investiciniai ir kiti sandoriai neturi nepriklausomos teisinės apsaugos, o visi jie pirmiausiai turės būti suderinti arba net sudaromi su LDDP vadovybe, su A. Brazausku, A. Šleževičiumi arba G. Kirkilu, – tokia šalis domins tik šešėlinės ir nešvarių pinigų ekonomikos meistrus", – sakoma jame.

Su teismų reforma susijusius Seimo sprendimus kritikavo ir teisininkų draugija.

– er –

NAUJA DIREKTORIŲ TARYBA

Per pirmą savo posėdį, JAV LB Krašto Valdyba patvirtino naują Lituanus Fundacijos direktorių tarybą. 1995 – 1996 metų kadencijai vienbalsiai patvirtinti šie direktoriai: **Regis Vedegys** – pirmininkas, **Silvia Kučėnaitė Foti** – Sekretorė, **Jonas Kučėnas** – išdininkas, **Julius Lintakas** ir **dr. A. Marchertas**. Lituanus Fundacijos Ex-Officio direktorė yra **Regina Narušienė**, o Tarybos direktoriais dar vienu metų kadencijai pasilieka **dr. V. Kelertas**, **dr. A. Klimas** (Lituanus žurnalo redaktorius), **Arvydas Tamulis**, **dr. M. Vyngantas** ir **dr. J. Zdanys**.

KLaidos

Vindas Vjalds

Nekuris skaitytojas, rašęs laikraštyje klaidą, labai nudžiunga. Nors ta klaidelė būtų gal tik viena raidė. Bet tai jam suteikia didelį džiaugsmą. Va, ir aš esu nei kiek nemenkesnis negu tie, kurie laikraščių puslapius pripildo. Žinoma, kada koks nevalyvas rašeiva jo giminaitį vietoje Bobčinskis pavadina Bubčinskiu, čia jau pirmos rūšies kriminalas, šaukiantis dangaus atmonijinimo. O dar blogiau jeigu tos, kuri kepė kugelį vardas pateiktas Elžbieta, o ji nori vadinti save Elizabeta. Čia skandalas tautinės, o gal net tarptautinės reikšmės.

Klaidų pasitaiko. Žinoma, čia spaudos darbuotojų kaltė. Gal jie apie save per daug galvoja, o gal laukia minutės, kada galės ištrūkti ir su mergelėmis pasisukinėti. Tokių individų pasitaiko visose profesijose. Tikrai daugelyje profesijų klaidų neįrodys. Pavyzdžiui, daktaras padarė klaidą, tai tą jo klaidą užkasa į žemę. Advokatas ar klaidingas ar ne – gauna savo užmokestį.

Jeigu koks korespondentas nepamini pobūvio veikėjo arba sumaišo pavardes kas kepė kugelį, o kas stalus su-nešiojo, dovanokime jiems. Nes net Šekspyras apsiriko. Štai savo dramoje aprašė Otelo, kad jis buvo maurus. O tiesa, kad jis buvo Kipro salos gubernatorius, kad nusmaugė savo žmoną. Bet jis buvo visai ne maurus. Buvo

baltas, tik jo pavardė buvo Cristoforo Moro. Tai štai kaip gali atsitikti. Tad ko čia jaudintis dėl ne kurio veikėjo sumaišymo su kitu.

Bet vienas istorijoje minimas, kuris dėl klaidos gavo priepuolį ir mirė. Tas atsitiko Carlo Allesandro Guidi. (1650-1712). Jis pamatęs savo knygoje padarytą klaidą neišlaikė. O klaida nebuvo per daug didelė. Vietoje, kad nenuodėmiauti buvo atspaus-ta, kad reikia nuodėmiauti. Lotynų kalboje tai atsitiko tik dėl vienos raidės. Gaila žmogaus. Jeigu mūsų laikų rašytojai būtų tokie nervingi, tai mažai jų beliktų gyvų. Daugelis prie altoriaus padarytas klaidas gražiai atitaiso. Štai kodėl tiek daug skirybų šiais laikais.

Politikieriai savo klaidas padengia gražbilyste. Paprastas pilietis net nesupranta ar jis padarė klaidą ar padarė tau daug gero.

Klaidas daryti lemta visiems. Bet atrodo, kad klaidų darytojų daug mažiau negu tų, kurie jas tikrina. Klaidingai pravažiavęs raudoną šviesą tuojau pat susiduri su policininku, kuris ištroškęs tavęs laukia. O kur jis buvo, kai plėšikas, suklaidintas tavo geros išvaizdos, atėmė tavo paskutinį dolerį ir trisdešimt septynių centus?

Klaidingai pasukęs ne į tą greitkelį gali nuvažiuoti keliasdešimt mylių, pasivėlinti į pasimatymą su gražia dama ir gauti į nosį nuo vyro,

(Atkelta iš 2 psl.)

(vienas buvo neseniai serbų nušautas prie Bihac miesto); Švedija – 1,045; Kanada – 862; Norvegija – 661; Ukraina – 576; Rusija – 505; Egiptas – 417; Danija – 280; Belgija – 268; Naujoji Zelandija – 250; ir Jordanas 100 kareivių.

• Etiopija gruodžio 17 pradėjo teisti buvusio komunistinio režimo valdininkus, saugumiečius, gubernatorius, ministrus, viso 73 asmenis, kaltinamus tautos genocidu. Iš kaltinamųjų 23 slapstosi užsieniuose. Jų tarpe – diktatorius Mengistu, apsigyvenęs Zimbabvėje. Šis teismas

kuris netikėtai grįžo anksčiau.

Klaidingai galvoja bankininkai ir kiti, kurie prieina prie pinigų, kad jų nepagaus vagiant. Dar klaidingiau jei nežino su kuo reikia pasidailinti.

Klaidų patamsiuose klaidžioja tie, kurie mano, kad giminės Lietuvoje jį myli dėl jo gero būdo.

Visai klaidose paskendęs tas senelis, kuris mano, kad jį glostanti "barakūda" visai kitokia negu visos kitos.

Klaidingas tas, kuris mano, kad tai jo paskutinė klaida.

Klaidos prasideda jei ne nuo lopšio, tai pradžios mokykloje tikrai. Parašai rašinį. Įdedi visą savo sielą. Mokytoja peržiūrėjusi grąžina su daugybe raudonu pieštuku pažymėtų klaidų. Ir tos raudonai pažymėtos klaidos persekioja tave visą gyvenimą. Ir kuo daugiau bandai iš jų išsinarplioti tuo daugiau jos tave apsėda. Žiūrėk išsivadavai iš vienos, o ten už kam-po bent dvi trys laukia.

Iš visur apie viską

tęsis ilgokai nes kaltinamųjų yra daugiau 3,000. Etiopijos sukilėliai valdžią perėmė 1991 m. gegužės mėn. Nuversta komunistinė valdžia išbėgdama paliko labai tvarkingai vedamą visų žudynių, skerdynių, "liaudies priešų" likvidavimo dokumentaciją. Dabartiniais prokurorams buvo nesunku pradėti kvotas ir sugaudyti kaltinamuosius. Bolševikų režimas net paliko filmus, kuriuose matomi žiaurūs jų priešų kankinimai. Tarp daugybės išžudytų piliečių buvo protokolai apie nutarimą pasmaugti imperatorių Haile Selassie ir ortodoksų patriarchą Abuna Theophulos. Etiopijos vyriausybė labai stengiasi, kad teismas užsieniuose nebūtų laikomas tik keršto veiksmis. Valdžia net apmoka advokatus, kurie kaltinamuosius gina. Žiaurų buvusių valdžios veikėjų elgesį su politiniais priešais teisme liudija 2,500 liudininkų. Vis dar randami masiniai kapai, kuriuose guli kovotojai už Etiopijos laisvę. Mengistų valdžia naikino komunizmo priešus ne tik juos žudydama, bet ir sukeldama atskirose provincijose dirbtiną maisto stoką, nepraleisdama į nepatikimas vietas maisto siuntų, ateinančių iš užsienio. Didžiulę teismo salę vyriausybei tenka labai saugoti, nes ten susirenka ne tik nukentėjusių giminaičiai ir žiaurumų liudininkai, bet ir teisiųjų giminaičiai.

• Šalia šiaurinės Amerikos laisvosios prekybos organizacijos NAFTA, įsteigta ir daug platesnė visos hemisferos FTAA, kuri pradės veikti 2005 metais. Į NAFTA šalia JAV, Kanados, Meksikos pakviesta įsijungti ir Čilė.

• Turkijai į Europos Sąjungą įsijungti labai trukdo jos problemos su nepriklausomybės siekiančiais kurdais, kurie sudaro apie penktadalį visos Turkijos gyventojų. Oficialiai Turkija kurdus vadina "kalnų turkais". Neseniai aštuoni Turkijos parlamento nariai kurdai buvo apkaltinti priešvalstybine veikla, šeši nuteisti kalėjimo 15 m. bausme. Turkijos premjerė paneigia, kad vyriausybė turi problemų su autonomijos reikalaujančia tauti-

ne mažuma. Ji vadina ją "teroristais".

• Italijos ministras pirmininkas Berlusconi gruodžio 22 d. pasitraukė iš pareigų. Jo įsteigta politinė partija "Pirmyn, Italija!" neteko parlamento pasitikėjimo. Daug pakenkė premjero sumanymas reguliuoti senelių pensijas.

• Gruodžio 23 d. Šiaurės Korėja pranešė besilankančiam JAV kongresmeniui, kad nelaisvėn pakliuvęs JAV malūnsparnio pilotas bus paleistas dar prieš Kalėdas. Jis netyčia įskrido į Š. Korėjos teritoriją ir buvo pašautas. Su juo skridęs kitas amerikietis žuvo malūnsparniui suduzus. Šis incidentas iškėlė klausimą: kas, iš tiesų, valdo Šiaurinę Korėją?

• Atstovų Rūmų pirmininko Gingrich elgesys sukėlė demokratų ir nepartinių kritiką. Jis priėmė nemažą sumą iš knygų leidyklos už knygą, kuri dar neparašyta. Už tą knygą jis gausiąs keturis su puse mil. dol. Klausimą gali svarstyti Kongreso etikos komitetas.

• Populiarus žurnalas "Time" paskelbė svarbiausiu praėjusių 1994 m. vyru popiežių Joną Paulių II. Jis tapo moraliniu tikinčiųjų ir netikinčiųjų kompasu, – paaiškino žurnalas.

• Per daugelį metų JAV-se veikė NEA agentūra (National Endowment for the Arts), lėšomis rėmusi kultūrinės apraiškas, veikusi lyg kultūros ministerija. Kartais agentūros lėšos buvo skiriamos užsimojimams be meninės vertės. Daug Kongreso respublikonų kaltino NEA, kad ji lėšomis remia pornografiją, visokį moralinį palaidumą, pavadintą "moderniu" ar "šiuolaikiniu" menu. Kilo grėsmė, kad agentūra gali būti uždaryta ar, kaip naujasis "spykeris" pasakė, – "privatizuota".

• Kinija ir Pietų Korėja derasi dėl keleivinių lėktuvų bendros įmonės steigimo. Į šį sumanymą manoma įtraukti ir Indoneziją. Statistika parodė, kad per ateinančius 20 metų pasauliui reikės apie 8,000 naujų lėktuvų nuo didžiųjų, paimančių 150 keleivių iki mažesnių, skrendančių su 40 keleivių.

★★★★★

REIKALINGI DARBUOTOJAI APTARNAUTI BANKO KLIENTUS NEPILNAM LAIKUI

Jei Jūs esate iniciatyvus, sumanus ir norite bendrauti su mūsų klientais, ateikite pas mus!

Mes siūlome konkursinį atlyginimą ir visapusišką apmokymą. Ankstesnė patirtis prekyboje yra pliusas, bet nėra būtina.

Kandidatai, sugebantys puikiai bendrauti su žmonėmis, žinantys grynųjų pinigų apskaitą ir turintys matematinių įgūdžių bei pasiruošę dirbti dalį darbo laiko, turi kreiptis į mūsų banko skyrių 798 E. 185th St.

HOME FEDERAL SAVINGS BANK EOE, M/F/V/D

Nusišypsokime!

Kiškis tempia per mišką ilgą siūlą. Atvėplino meška ir klausia:

– Kam, žvairy, tą siūlą tempi?

– Kam, tam... Gal pasiūlysi jį stumti?!

Per skrybas teisėjas klausia ieškovės:

– Vyras, su kuriuo prieš penketą metų sutikote tuoktis, turėjo kuo nors patraukti?

– O taip! Bet per tą laiką viską išleidome ligi skatiko...

– Visos trys mano dukros turi leidimus, o mašina - viena...

– Tai džiauokitės. Mano šeimoje leidimą turi tik žmona, o jau sudaužė tris mašinas!

Trečią valandą nakties policininkas sustabdo praeivį:

– Kur beldžiatės?

– Į paskaitą moralės tema, pone.

– Neđumkite akių! Kas taip vėlai skaito paskaitas...

– Mano žmona!

– Kaip tu gali tokią bjaurastį gerti?! – stebisi pati.

– Pagaliau įsitikinai! O vis karksi, kad aš maloniai praleidžiu laiką...

– Daktare, aš pastebėjau, kad pradėdu plikti. Duokite man ką nors, kad galėčiau išsaugoti plaukus.

– Na, ką gi. Imkite, štai tuščią dėžę ir rinkite juos.

Vaikinas su mergina sėdi ant suoliuko.

– Jūs šauktumėtės pagalbos, jeigu imčiau atidarinėti jūsų užtrauktuką?

– O kam? Jis pakankamai lengvai atsidaro.

– Noriu suliesėti, daktare.

– Gerai, gerbiamoji. Du kartus per dieną valgykite po 200 gramų liesos mėsos.

– Labai gerai, daktare, bet sakykite, kada tai vartoti, prieš valgį ar po jo?

Eina gatve du gydytojai ir šnekučiuojasi. Vienas rodo:

– Matai tą vyrą? Jis turėjo numirti prieš dešimt metų...

– Jei žmogui lemta gyventi, – atsiduso antrasis, – tai ir daktarai negali nieko pakeisti.

– Daktare, jeigu valgysiu daug morkų, ar tikrai pagerės mano regėjimas?

– Aišku! Argi kada matėte triušį su akiniais?...

Pacientas skundžiasi gydytojui:

– Pastaruoju metu man sapnuojasi vien košmarai.

– Pabandykite prieš miegą nusiplauti šaltu vandeniu.

– Betgi kabinete sėdi mano bendradarbiai...

Komentaras, nuomonės

NEKLADINKIME POLITINIAI
SUKLAIDINTŲ TAUTIEČIŲ

(V. Šeštoko Analizę Analizuojant)

Vilius Bražėnas

Dabar, kai išeivijos spauda yra skaitoma ir Lietuvoje, turėtume būti atsargesni, kad nenorom neklaidintume ir taip jau suklaidintų tautiečių. Todėl nesinorėtų, kad 1994 m. gruodžio 8 d. DIRVOJE tilpusį Vytauto Šeštoko V.Š. straipsnį "Politinė Amerikos Demokratija – Kiek Ji Padedą Lietuvai" tenai skaitytų be kritiškų pastabų.

Jau antraštėje styro į politines pakluones vedąs netikslumas: "Amerikos Demokratija". JAV yra Respublika, o ne "Demokratija". Tai aišku paskaičius federalinę ir valstijų konstitucijas. Terminas "Demokratija" sako ką kitą. Pastaruoju metu globalistai, matomai, jį bruka politiniam sąmyšiui sukelti. Pasirodo "Demokratija" tinka ir LDDP ir Žirinovskio "Liberalinei Demokratų Partijai" apibūdinti... O be to, aiškėja, jog tas terminas išstumia LAISVĘ iš politinio žodyno.

V.Š. klaidina nežinančius skaitytojus rašydamas: "respublikonai laimėjo rinkimus į Senatą ir Kongresą."

Kaip žinia, JAV Kongresą sudaro Senatas ir Atstovų Rūmai, o ne Senatas ir... Kongresas. Šią techninę klaidą V.Š. daro net du kartu.

Rimtesnės klaidinimo galimybės užtinkamos JAV Kongreso rinkimų analizėje. Pagal ją skaitytojas Lietuvoje, ir gal kuris pačioje Amerikoje, gali susidaryti klaidingą amerikiečių visuomenės nuotaikų ir jų brendimo bei kaitos sampratą. Net labai abejotina, pavyzdžiui, kad etnines grupes paveikė prieš pat rinkimus jų laikraščiuose tilpę skelbimai, ir to pasėkoje etnikai nulėmė respublikonų laimėjimą. Pirmiausia, būtų liūdna, jeigu išeivijos lietuviai po tiek metų dar vis balsuotų pagal porą skelbimų spaudoje, nesekdami kitų informacijos šaltinių. Netiesa ir tai, kad rinkimus nulėmė "keletą mėnesių prieš rinkimus" atsiradęs "tūlas Rush Limbaugh" – radio ir TV asmenybė. Jis, kaip ir G. Gordon Liddy, Pat Buchanan su

plačiai girdimomis radio programomis, ir daugybė krašte pasklidusių vietinių radio pokalbių programų, prisidėjo žinoma, prie informacijos apie Washingtono centralizuotos galios grobimą. Tarp kitko, R. Limbaugh neiškrito iš dangaus tik prieš pat rinkimus. Tokie kaip Rush Limbaugh, tapo iškelti per porą dešimtmečių kylančios konservatizmo bangos. Ta banga 1980 m., kildama per Ameriką, įkėlė ir Ronald Reaganą į Baltuosius Rūmus.

Jau tada maniau, kad valdantysis elitas padarė klaidą 1979 m., nesutrukdydamas įsteigimo C-SPAN TV tinklo, kuris publikai rodė JAV Kongreso veiklą, be komentarų, ir pristatė įvairių pažiūrų kalbėtojus. C-SPAN yra jau išaugęs į virš 50 milijonų abonentų tinklą. Toji ir kitos elektroninės naujovės susilpnino CBS, ABC, NBC,

PBS kairiųjų įtaką balsuotojams.

Kategoriškai teigdamas, jog "pirmas respublikonų žingsnis yra grąžinti maldą į mokyklas", V.Š. klaidina skaitytojus. Respublikonų vadai pakartotinai teigia, kad "liberalai" bando nukreipti dėmesį nuo to, kad pirmiausia bus bandoma įvykdyti 10 "Kontrakto su Amerika" punktų. Apie maldą būsią kalbama tik apie liepos 4-tą.

Abejotina, ar tiesa, kad "Ateitį nulems svarbiausias motyvas, kuri partija sugebės geriau spręsti ekonomines ir sveikatos problemas". Rinkimai juk aiškiai įrodė, kad tauta atmetė ir prezidento ir buvusio Kongreso "sprendimus", ir patikėjo reikalus respublikonams. Ar jie irgi apvils balsuotojus, pamatysime. Vienok atrodo, jog V.Š. nepastebėjo, kad praėjusiuose rinkimuose nevyravo "sa-

vos kišenės" reikalai. Apklausinėjimuose paaiškėjo, kad balsuotojams daugiau rūpėjo konstitucinių teisių moraliniai, krašto ir asmens saugumo, tvarkos mokyklose ir gatvėse, federalinės valdžios savivalės ir išdoro švaistymo klausimai.

Manytumei, kad tokiu, netikslumų pilnu, straipsniu Vytautas Šeštokas norėjo išbandyti skaitytojų budrumą politinėje srityje. Jis pasakė tiesą pastebėdamas, kad nei respublikonas Prez. Bush, nei demokratas Prez. Clinton nebuvo Lietuvos reikalų gynėjais. Tenka tik pridurti, jog netolima ateitis parodys, ar Kongreso respublikonų dešinysis – nacionalistinis sparnas sugebės išguiti globalistų įtaką iš JAV State Departamento, kad sustabdytų paramą Rusijos imperijos atkūrimui.

VYKDANT TEISINĘ REFORMĄ,
NUSIŽENGTA ŠALIES KONSTITUCIJAI

Praėjusių metų gruodžio 22 d. Konstitucinis teismas nutarė, kad atliktas Aukščiausiojo Teismo reformavimas pažeidžia Konstituciją. Konstitucinio Teismo paskelbtose išvadose nurodoma, jog Seimo priimto įstatymo nuostata, kad Aukščiausiojo Teismo teisėjų įgaliojimai nutraukiami gruodžio 31 dieną, prieštarauja Konstitucijai.

Opozicija, kurios reikalavimu minėtas įstatymas buvo tiriamas, nurodo, jog Aukščiausiojo Teismo teisėjai 1990 - 1992 metais buvo paskirti dešimčiai metų, o Konstitucijoje aiškiai apibrėžta kokiomis sąlygomis Seimas juos gali atleisti iš pareigų.

Susidarė paini situacija. Didesnė dalis Aukščiausiojo Teismo teisėjų, Prezidento patarėjo teisės reikalams R.Andrikio "suagituoti", parašė atsistatydinimo pareiškimus ir perėjo dirbti į kitus teismus, nors šis pasirinkimas, anot ankstesnio Aukščiausiojo Teismo pirmininko M.Lošio, buvo priverstinis. Tačiau keturi teisėjai, tarp jų ir pats M.Lošys, nesutiko pereiti kitur, todėl po Konstitucinio Teismo sprendimo jie išlieka Aukščiausiojo Teismo teisėjais. Tokią situaciją M.Lošys pavadino dvivaldyste, kadangi, jo nuomone, nenutraukiamos ir jo, kaip

buvusio pirmininko pareigybės.

Labai dviprasmiškoje padėtyje atsidūrė ir naujai paskirtas Aukščiausiojo Teismo pirmininkas P.Kūris, kuris, nors ir žinodamas šią teisinę koliziją, sutiko užimti siūlomas pareigas. Jo paskyrimas kelia dar ir papildomų abejonių, kadangi jis tebedirba Europos Žmogaus teisių teismo teisėju, nors Konstitucijoje ir numatyta, kad teisėjas negali užimti jokių kitų renkamų ar skiriamų pareigų.

Konservatorių frakcijos seniūnas A.Kubilius mano, kad formuojant vieną iš aukščiausių valdžios institucijų, kai reikėjo ypatingo tikslumo, Seimo dauguma eilinį kartą pademonstravo nepagarbą Konstitucijai. Jis teigia, kad atsakyti dėl susidariusios padėties turėtų pagrindiniai teismų reformos architektai - Valstybės ir teisės komiteto pirmininkas P.Vitkevičius ir teisingumo ministras J.Prapieštis. Konservatorių frakcija siūlo parlamentui nedelsiant panaikinti savo nutarimus dėl naujų Aukščiausiojo Teismo teisėjų paskyrimo. Kaip žinoma, opozicijos atstovai, protestuodami prieš įvairių įstatymų bei Konstitucijos pažeidimus, teisėjų paskyrimuos nedalyvavo.

Eivvydas Radvila

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. #103
(Ohio Savings Building)
BEACHWOOD, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KVIEČIAME KELIAUTI Į EUROPA,
KARIBŲ SALAS, MEKSIKĄ,
PIETŲ AMERIKĄ, VID. & TOL. RYTUS



RITA STAŠKUTĖ
kelionių specialistė



ŽVAIGŽDUTĖ
MOTIEJŪNIENĖ

Skambinkite arba aplankykite mus ir kartu
suplanuosim Jūsų kelionę

1995 metais
KELIONĖS Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
PIGIAUSIOS IKI KOVO 31 DIENOS

Siūlome skristi: FINNAIR: via Helsinki į Vilnių
(antradieniais ir trečiadieniais),

arba kitomis Jūsų pageidaujamos oro linijomis.
SAS – via Copenhagen, LUFTHANSA – via Frankfurt,
LOT Polish – via Warsaw

Mes taip pat atstovaujame LITHUANIAN AIRLINES (LAL)

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą – pristatomi į namus.
Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

ŠVENČIŲ PROGA

MAISTO SIUNTINIAI: nuo \$29 iki \$98
55 svarai, maisto rinkinys \$98

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. Dirbame nuo 1987

Rūta Degutienė 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK 2638 W 69th Street Chicago, IL 60629
CHICAGO Tel. 312-436-7772



SVARBUS PRANEŠIMAS PENSININKAMS

Pirmasis šių metų pensininkų klubo suėjimas įvyksta sausio mėnesio 12 d., Lietuvių Namų viršutinėje salėje.

Numatyta tokia programa: praėjusių metų veiklos apžvalga: nuveikti darbai ir neįvykdyti planai, kurie bus bandomi realizuoti šiais metais, ypač rengiant išvykas, kurias tikimasi žymiai suaktyvinti. Senoji pensininkų klubo valdyba baigė savo kadenciją; bus renkama nauja.

Žinoma nebus pamiršti ir kasdieniniai klubo rūpesčiai ir skanūs pietūs.

Puikių, sėkmingų bei sveikų 1995 m. Pasimatysime ketvirtadienį, sausio mėnesio 12 d. Laukiame visų!

Klubo valdyba

KVIEČIAME PASIGROŽėti ŠOKIAIS

Sausio 22 d. į Melody Grove Ballroom North Ridgeville, Ohio atvyksta profesionalai šokėjai Darius ir Jolanta Mosteikos. Jie 1994 m. yra Tarptautinio šokių čempionato Amerikoje laimėtojai.

Jolanta ir Darius į Ameriką atvyko prieš trejetą metų iš Kauno, kur šoko "Sūkurio" šokių kolektyve. Tuomet jie buvo atvykę į Clevelandą ir su savo programa pasirodė Dievo Motinos parapijos salėje.

Šiuo metu jie gyvena New Yorke ir vadovauja Fred Astaires šokių studijai. Dainius ir Jolanta yra patyrę amerikiečių ir tarptautinių šokių instruktoriai.

Sausio 22 d. 6 val. p. įvyks banketas ir šokiai, ku-

rių metu savo programą atliks ir Darius su Jolanta.

Bilietai kaina – \$25. Dėl bilietai skambinkite tel. (216) 926-1303. Dėl smulkesnės informacijos – Vincui Gelgotui darbo valandomis (216) 481-2433.

PASKAITOS GAMTOS MUZIEJUJE.

Pirmą š.m. ketvirtį Clevelando Gamtos Muziejuje (The Cleveland Museum of Natural History), 1 Wade Oval Dr., University Circle, sekmadieniais 2 val.p.p. susirinkimų kambaryje bus nemokamos paskaitos. Ger.J.

PARENGIMAI

1995 M.

• KOVO 5 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties šventės tęsinys šv. Mišias celebruoja vyskupas James Quinn 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 348 - 8809

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.



Clevelando skyriaus tel.: 481-0011

639 East 185 th Street • Cleveland, OH

Iš anksto susitarus, paskambinant į

Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose

galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga



William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

938 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

MATAS REALTORS



NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

NEW YORKAS RUDENIUI APLEIDŽIANT

P. Palys

APYGARDOS SUAŽIAVIMAS

Lietuvių bendruomenės NY apygardos suvažiavimas įvyko šeštadienį, gruodžio 10 d., Kultūros Židinyje. Suvažiavimui vadovavo Apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas.

Suvažiavime, iš penkių apygardoje registruotų apylinkių, dalyvavo keturios: Bushwicko, Great Necko, Manhattano ir Queens.

Suvažiavimas patvirtino

ankstyvesnį Apygardos valdybos nutarimą, nebeegzistuojančią Brooklyn I-ją apylinkę prijungti prie Queens apylinkės.

Išklauius apygardos ir apylinkių išsamius pranešimus, įvyko rinkimai į apygardos pirmininko postą, į kurį kandidatavo dr. Jonas Bilėnas ir Laima Šileikytė-Hood.

Slaptu balsavimu, surinkusi 21 balsą iš 31, naująja apygardos pirmininke buvo

išrinkta Laima Šileikytė-Hood. Padėkojusi už pasitikėjimą pristatė savo štabą: dr. Jonas Bilėnas, Kęstutis Bileris, Romas Kezys, Paulius Jurkus, Malvina Klivečkienė, Raimundas Sližys ir dr. Rimas Vaičaitis.

Į kontrolės komisiją išrinkta: Ramutė Žukaitė, Asta Lukoševičiūtė ir Edmundas Adomaitis.

Kęstutis Miklas pasveikinęs, geros sėkmės ir našios darbuotės palinkėjęs naujai Apygardos pirmininkei Laimai Šileikytei-Hood, suvažiavimą uždarydamas visus pakvietė sugiedoti Tautos himną.

KONCERTAS

Du jauni, vienmečiai (abu tik po 17 metų), menininkai iš Lietuvos, pianistė Indrė Petrauskaitė ir smuiki-



Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis ir pianistė Indrė Petrauskaitė LKR šalpos koncerte, Kultūros Židinyje, New Yorke.

V.Maželio nuotr.

ninkas Vilhelmas Čepinskis, atliko programą LKR Šalpos surengtame parengime, sekmdienį gruodžio 11 d., Kultūros Židinyje.

Pirmojoje programos dalyje, bebaigianti fortepijono muzikos studijas Kaune, J. Naujaliao muzikos gimnazijoje Indrė Petrauskaitė, skambino septynias Vainiūno, Beethoveno, Rachmaninovo ir Chopin kompozicijas.

Po pertraukos, antrąją programos dalį atliko jau gerokai patyręs smuikininkas Vilhelmas Čepinskis, kuris smuiko studijas dar tebetęsia garsiojoje Juilliard muzikos mokykloje New Yorke.

Šioje programos dalyje V. Čepinskis atliko keturis, Beethoven, Saint-Seans, Ravel ir Sarasate, veikalus. Smuikininkui fortepijono padėdą suteikė pianistė Indrė Petrauskaitė.

Po koncerto, persikėlus į apatinę Židinio salę, pernešyng kukliai, buvo prisiminta mūsų mielo, visuomet besišypsančio, po savo plačias ganytojiškas lankas beskrajojančio vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM 10 metų vyskupystės sukaktis. Trumpai kalbėjo Tautos Fondo pirmininkas Juozas Giedraitis, Specialus patarėjas prie JT Anicetas Simutis ir pats Vyskupas.

KŪČIOS

Šeštadienį, gruodžio 1 d., Kultūros Židinyje, bendras, tradicines Kūčias, su LMK Federacijos, New Yorko klubo moterų talka, suruošė vyr. skaučių židinys "Vilija".

Neilgą programėlę atliko šeštadieninės Maironio mokyklos jauniausi mokiniai.

Į Kūčias atsilankė vyskupas Paulius Baltakis, OFM ir, šv. Kalėdų proga, visus pasveikino. Kūčiose dalyvavo Lietuvos generalinis konsulas Petras Anusas ir konsulas Arnas Milukas.

Sekančią dieną, sekmdienį, gruodžio 18 d., tuojau po 11 val. Mišių, Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyn, NY, parapijiečių lietuviškos Kūčios buvo apatinėje parapijos salėje. Susirinkusieji į Kūčias, kartu su parapijos choro nariais, giedojo lietuviškas kalėdines giesmes. Parapijos klebonas kun. Vytautas Palubinskas pasveikinęs su šv. Kalėdų šventėmis, linkėjo laimingų Naujųjų metų.

KULTŪROS ŽURNALAS "NAUJASIS ŽIDINYS – AIDAI"

Lietuvoje leidžiama mėnesinį kultūros žurnalą "Naująjį židinį – Aidus" galima užsiprenumeruoti ir prenumeratą pratęsti per Leonardą Andriekų, atsiunčiant jo vardu 44 dol. čekį metams šiuo adresu:

Leonardas Andriekus, OFM,
361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207, USA.
Už tą kainą žurnalas siunčiamas oro paštu.

Šis žurnalas yra "Aidų" tęsinys, skiriamas Lietuvos ir viso pasaulio lietuviams. Jis laikomas vienu iš pačių geriausių Lietuvoje leidžiamų kultūros žurnalų.



LB New Yorko apygardos pirmininkas Kęstutis Miklas atidaro apygardos suvažiavimą. Prie prezidento stalo: sekretorė Malvina Klivečkienė, vicepirmininkai - Paulius Jurkus ir Kęstutis Bileris, išdėstė Linas Šidlauskas ir valdybos narys Raimundas Sližys.

BALTŲJŲ RŪMŲ PREKYBOS IR INVESTAVIMŲ KONFERENCIJA CLEVELANDE

Baltųjų Rūmų organizuojama prekybos ir investavimų Centrinėje ir Rytų Europoje konferencija įvyks sausio 12-13 dd, Stouffer Renaissance viešbutyje, Clevelande.

Šioje svarbioje konferencijoje dalyvaus JAV prezidentas Bill Clinton ir prekybos ministras Ron Brown.

Tikimasi, kad į konferenciją atvyks iš 14 Centrinės ir Rytų Europos valstybių keletas ministrų ir kitų aukštų valdžios pareigūnų. Taip pat

laukiama, kad dalyvaus atstovai didelių Amerikos bendrovių, kurios jau sėkmingai prekiauja su Europa.

Pagrindinis konferencijos tikslas yra pagilinti JAV investorių bendravimą ir dialogus su Centrinės ir Rytų Europos prekybos bei valdžios atstovais ir tuo pačiu pagyvinti Amerikos eksportą.

Papildomą informaciją galima gauti Clevelando mero įstaigoje, tel. 664-4529

A. A.

Inž. EDUARDUI KERSNAUSKUI

iškeliavus į Amžinos Ramybės sodus, jo dukrą NIJOLĘ širdingai užjaučiame ir dalinamės atsiskyrimo liūdesiu

Juozė ir Jonas Daugėlai

Florida.

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Spakevičius J., Westwood ..	10.00
Lesčinskis J., Dorchester ...	20.00
Galinauskas G., Hanover ...	10.00
Bludnikas E., Centerville	10.00
Izbickas L., Cotuit	20.00
Jansonas I., Osterville	20.00
Ignas V., Ashford	10.00
Stankus P., Hartford	10.00
Veblaitis J., Union	20.00
Ūsas D., Maspeth	10.00
Andruska H., Woodhaven	20.00
Janusonis G., Rochester	15.00
Drasutis J., Pittsburgh	10.00
Gintalas H., Baltimore	10.00
Laskauskas K., Baltimore ..	10.00
Ramanauskienė I., Daytona B. .	15.00
Levickis S., Ormond B.	20.00
Sandargas A., Ormond B.	10.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

PASKUTINĖ PROGA [SIGYTI:

1. Encyclopedia Lituanica, kompletas 6 tomų;
2. Vinco Krėvės raštai, 6 tomų;
3. Lietuvių enciklopedija, pavieniai tomai ir kiti Lietuvių Enciklopedijos leidyklos leidiniai (gaunami ir "Drauge").

Kreiptis: J.Kapočius, P.O. Box 752, Cotuit, MA 02635, tel. 508-428-6991.

Lietuvoje, 15 km. nuo Klaipėdos, parduodamas 2 aukštų, 2 butų mūrinis namas su 2 garažais, 1/2 ha žemės ir ūkiniais pastatais.

Kaina \$ 25,000.00
Skambinti:
(503) 679-4879 USA
arba Klaipėda - 59269.